Munkás napok, harcos évek

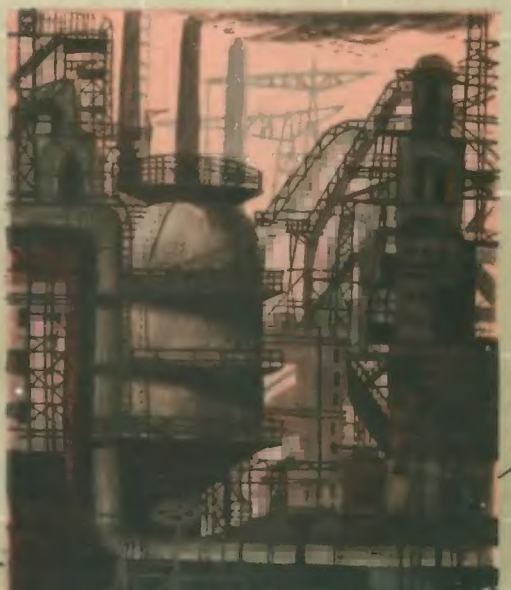

KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KIADÓ

Munkás napok, harcos évek

MÁSFÉL ÉVTIZED
A SZÁMOK TÜKRÉBEN

Ez a mű

HAZÁNK FELSZABADULÁSÁNAK 15-IK ÉVFORDULÓJÁRA

készült

a KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

a KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KÖNYVKIADÓ

és

az ATHENAEUM NYOMDA

dolgozóinak közreműködésével

Munkás napok, harcos évek

MÁSFÉL ÉVTIZED A SZÁMOK TÜKRÉBEN

KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KÖNYVKIADÓ

A grafikai szerkesztést irányította
Kovács Mihály

•

A könyv illusztrációit készítették:
Bognár Árpád, Csergezán Pál,
Kondor Lajos, Kovács Tibor,
Rogán Miklós és Würtz Ádám
grafikusművészek

•

Készült
a Központi Statisztikai Hivatal
adatai alapján

•

A kiadásért felel
a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
igazgatója

•

Felelős szerkesztő: Nemes Szende

•

Művészeti szerkesztő: Szikla Sándor

•

Műszaki vezető: Király Ernő

•

Műszaki szerkesztő: Büchler Alfréd

A statisztika szürke számai sokszor érdekesebbek és izgalmasabbak, mint ugyanarról a tárgyról, korszakról szóló regények.

Tizenöt éves fejlődésünket jellemző számok, mint a mitológia szárnyas lovai magukkal ragadják képzeletünket. Képeket társítanak a számokhoz. Így volt — így van —, mondják a felmerülő képek, és nyomon követi azonnal a következtetés — így lesz!

Semmi indok, semmi ok nincs arra, hogy megbéklyózzuk a képzeletet. Dolgozó népünk szívós akarása, a szocialista jövőbe vetett szilárd hite; pártunk határozott, előrelátó és tudományosan megalapozott vezetése biztosítéka fejlődésünk töretlenségének.

Grafikus művészeink, akik a Központi Statisztikai Hivatal által összeállított számok megjelenítésére vállalkoztak, művészi ihlettel, a téma iránti szeretettel fogtak munkájukhoz, és így lettek az album grafikái derűt, optimizmust sugárzó, eleven ábrázolások.

Kettős célt kívántunk elérni az összeállítással. Megmutatni hazánk politikai, gazdasági és kulturális fejlődését, ugyanakkor közelebb hozni a dolgozók tömegeihez a statisztika számait és ábrázolásait.

Bár úttörő jellegű ez a próbálkozásunk, mégis reméljük, sikerült célunkat elérnünk.

A Kiadó

MINDEN HATALOM A DOLGOZÓ NÉPÉ

A VÁLASZTÓJOGOSULTAK ARÁNYA

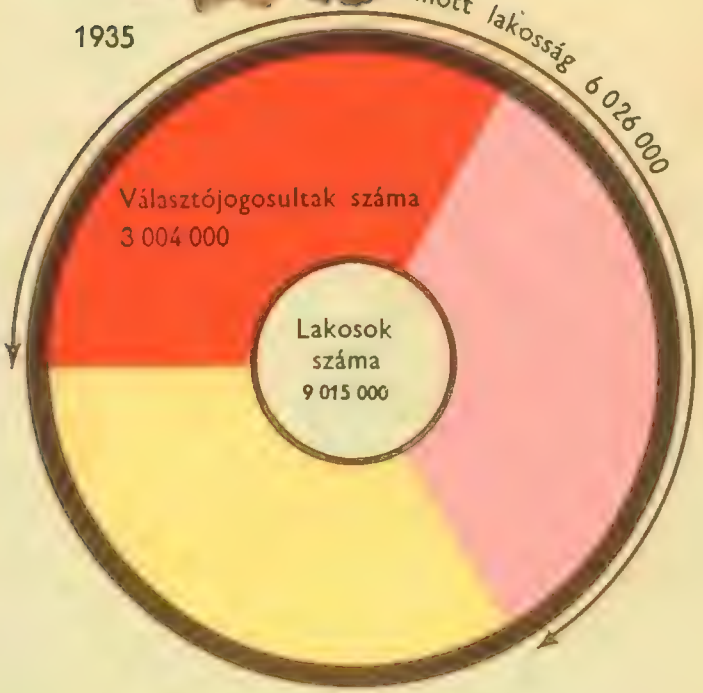

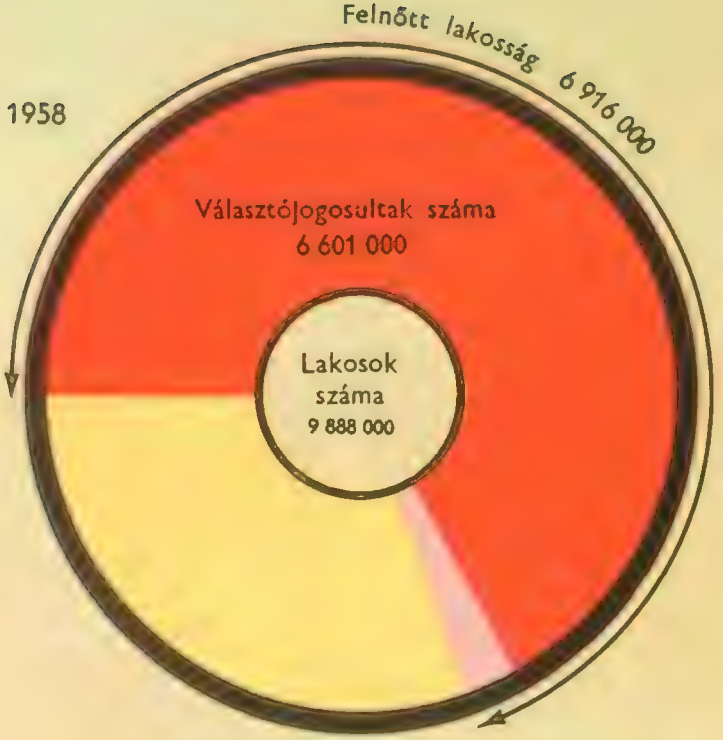

A FŐRENDIHÁZ TAGJAI 1939-BEN

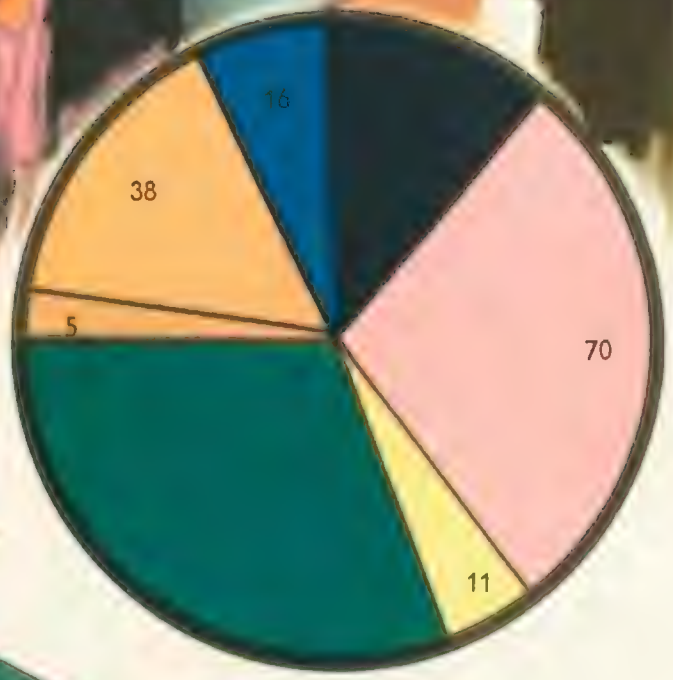

Herceg

Gróf

Báró

Főpap

Állami főtisztviselő

Bankár, gyáros

Egyéb

A KÉPVISELŐHÁZ TAGJAINAK ÖSSZETÉTELE, 1931

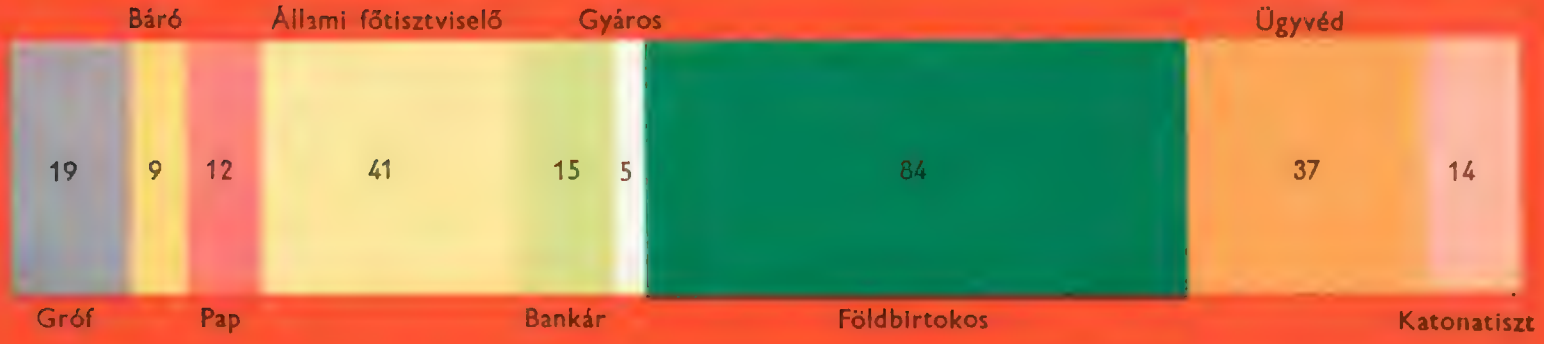

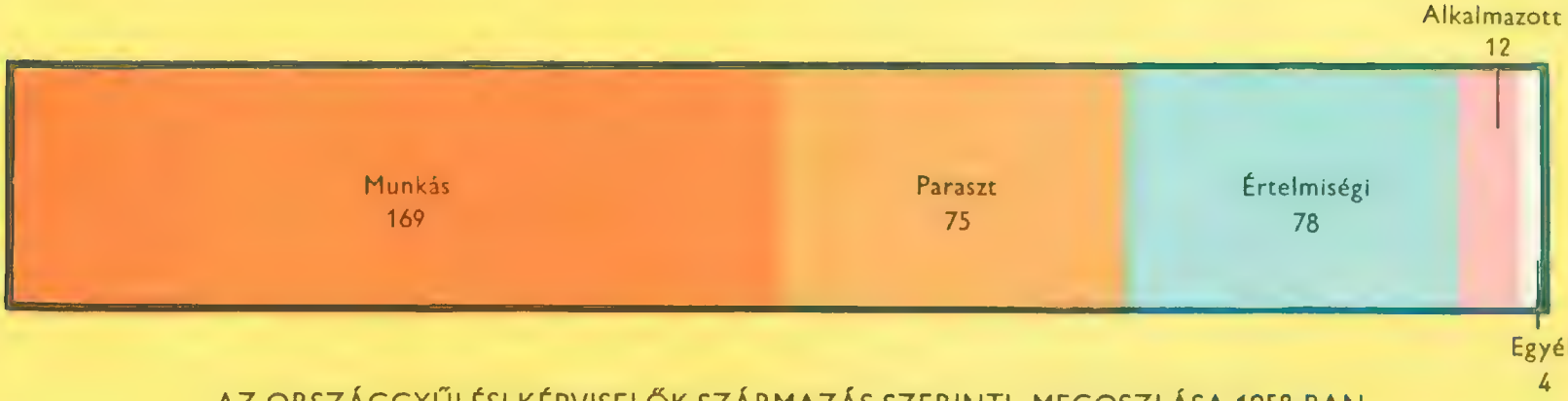

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK SZÁRMAZÁS SZERINTI MEGOSZLÁSA 1958-BAN

A TANÁCSTAGOK FOGLALKOZÁSA 1958-BAN

AZ EGYÉNI JÖVEDELMEK MEGOSZLÁSA A FELSZABADULÁS ELŐTT ÉS MOST

A kizsákmányolók a lakosság

tették ki

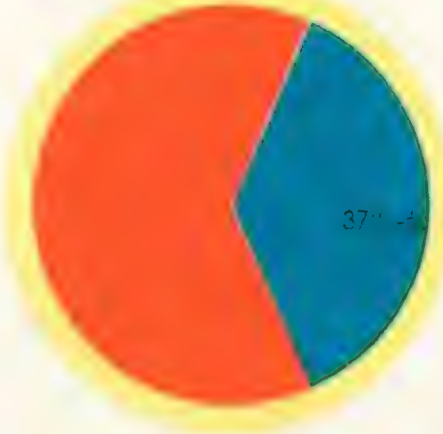

és a jövedelmek

élvezték

Most a dolgozó népé a jövedelmek 100%-a

FÖLDJUTTATÁSBAN RÉSZESÜLTEK SZÁMA, 1945

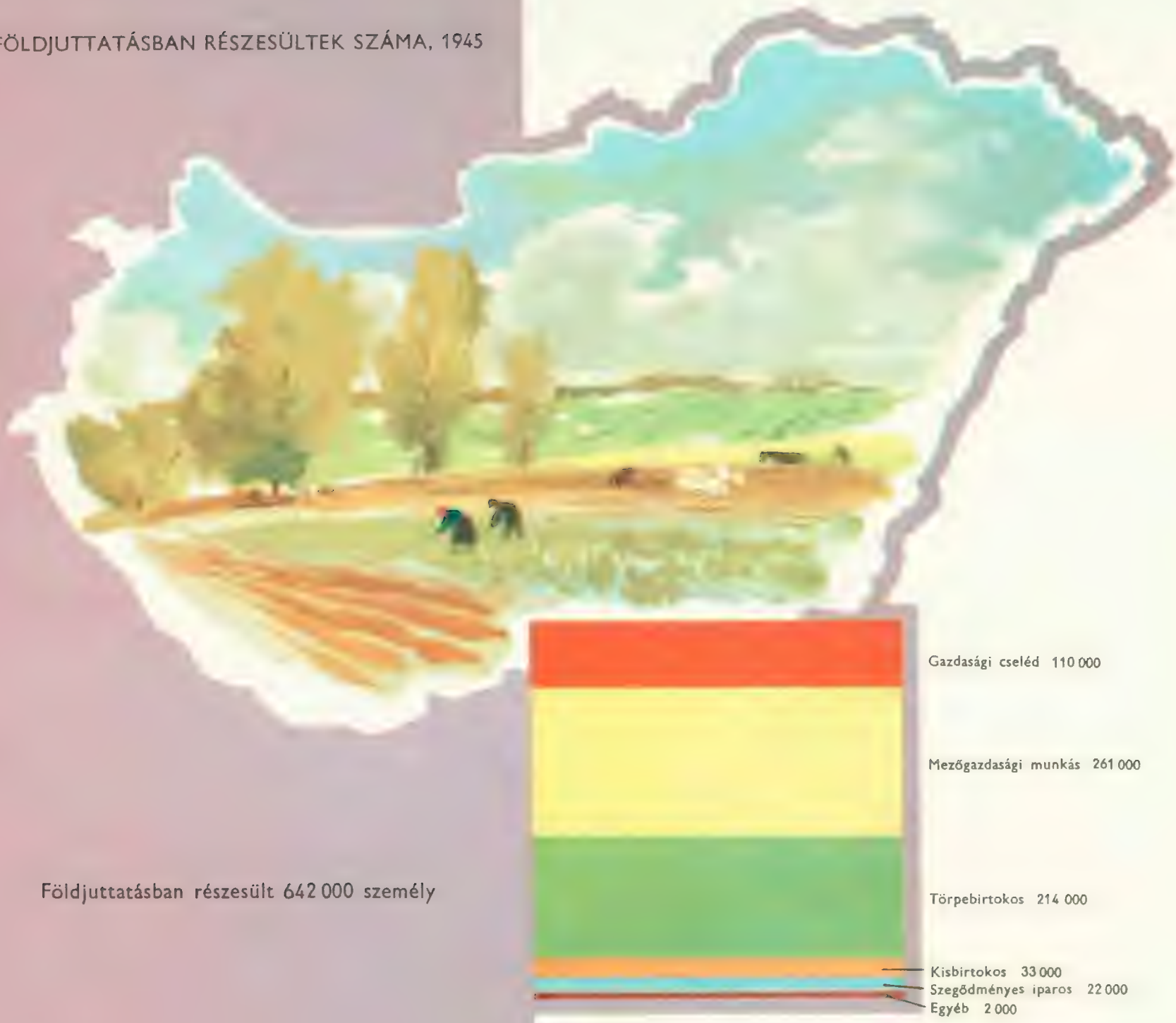

Földjuttatásban részesült 642 000 személy

MAGYARORSZÁG NÉPESSÉGE

A NÉPESSÉG SZÁMA

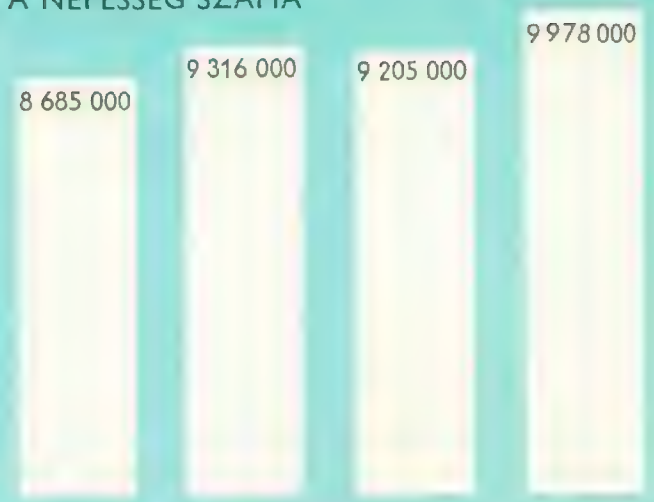

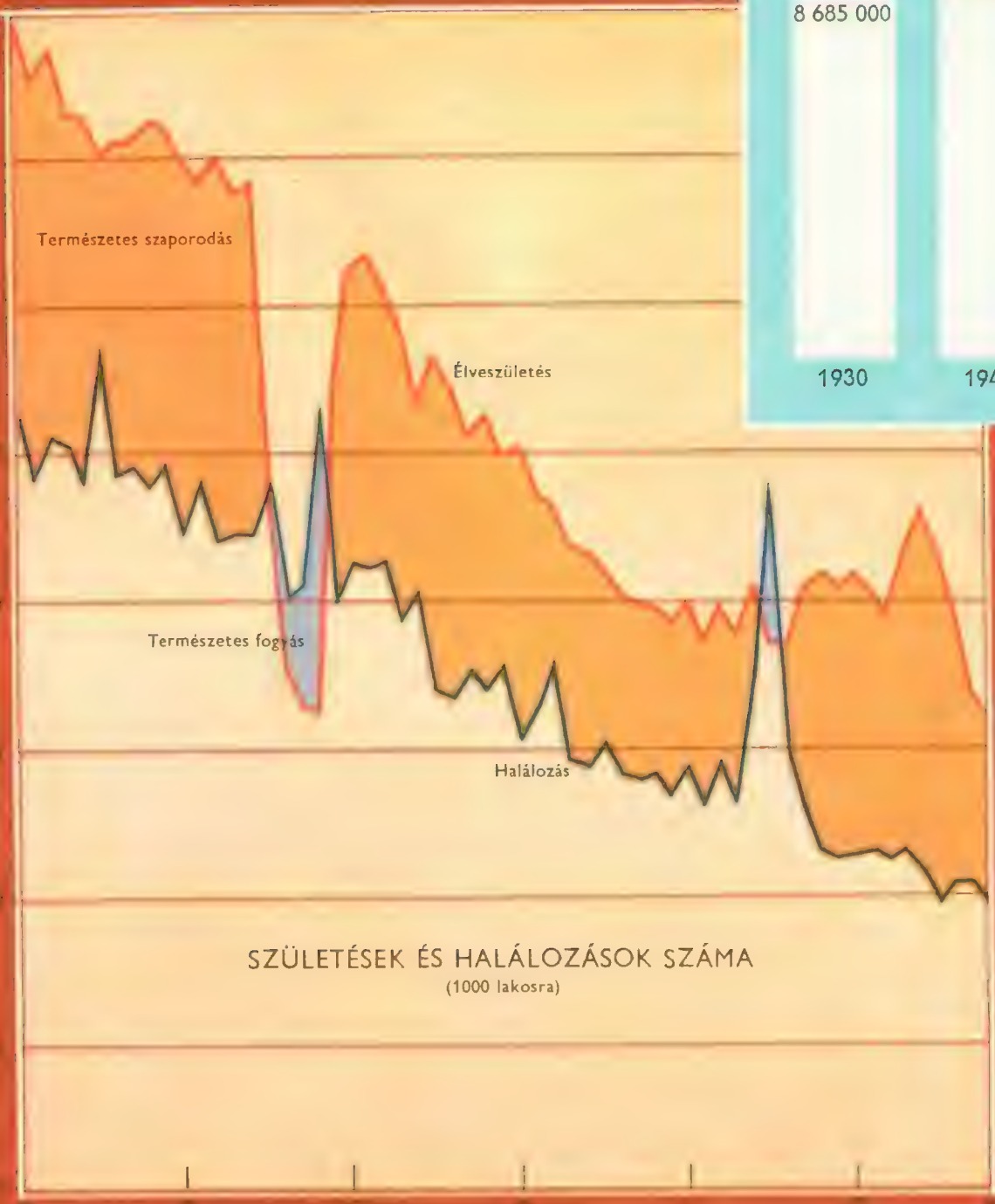

SZÜLETÉSEK ÉS HALÁLOZÁSOK SZÁMA
(1000 lakosra)

A NÉPESSÉG KORMEGOSZLÁSA

1959. I. 1.

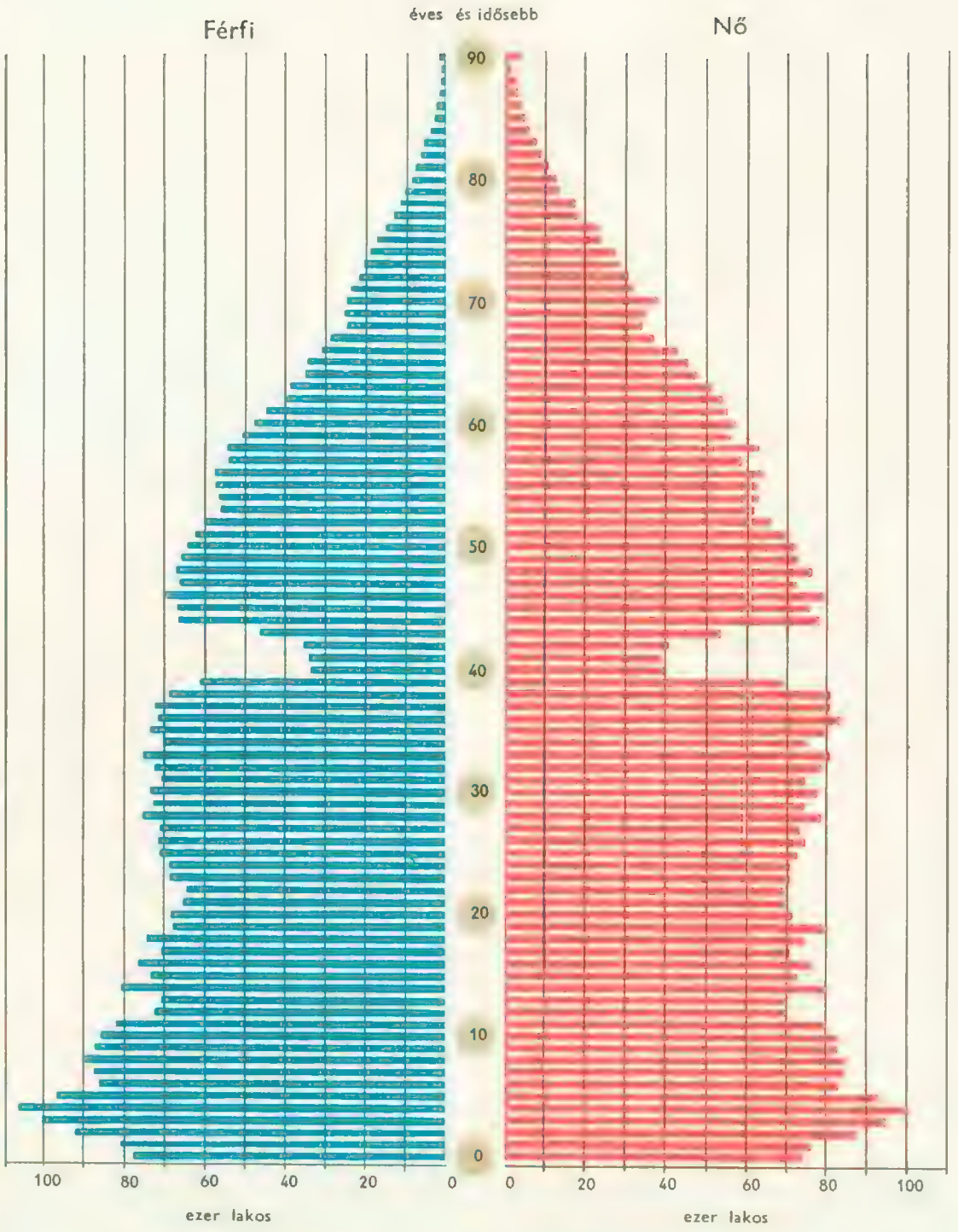

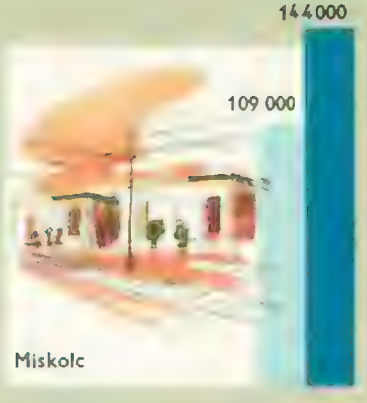

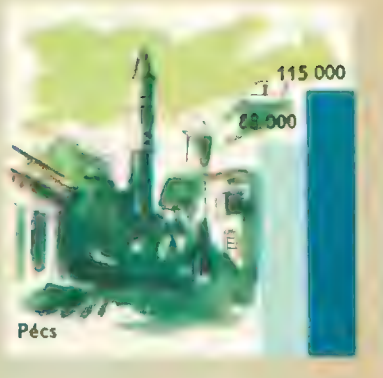

1949 1960

NAGYOBB VÁROSAINK NÉPESSÉGE

ÚJ, SZOCIALISTA VÁROSAINK LAKOSSÁGÁNAK SZÁMA

Sztálinváros

Kazincbarcika

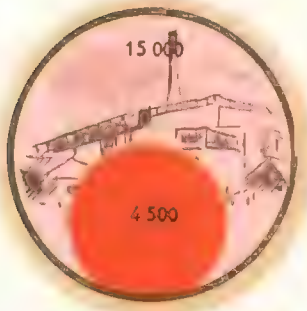

Komló

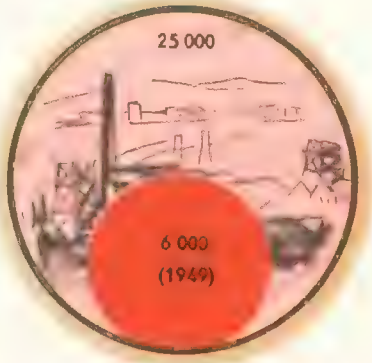

1941 1960

IPARI ORSZÁG LETTÜNK

A GYÁRIPARI TERMELÉS MEGOSZLÁSA TÁRSADALMI SZEKTOROK SZERINT

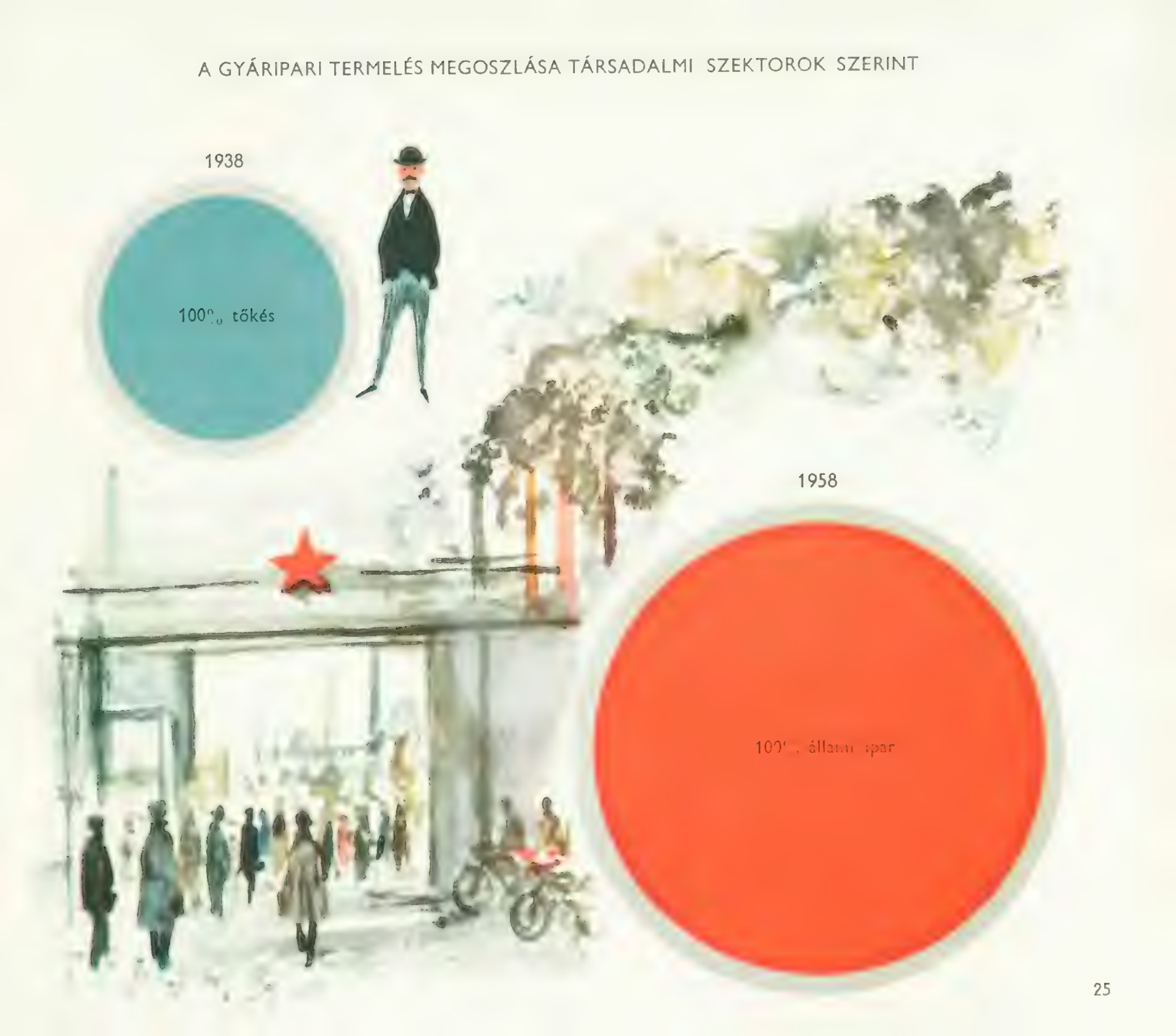

AZ IPARI TERMELÉS ALAKULÁSA

(Egész ipar)

AZ IPARBAN
FOGLALKOZTATOTTAK SZÁMA

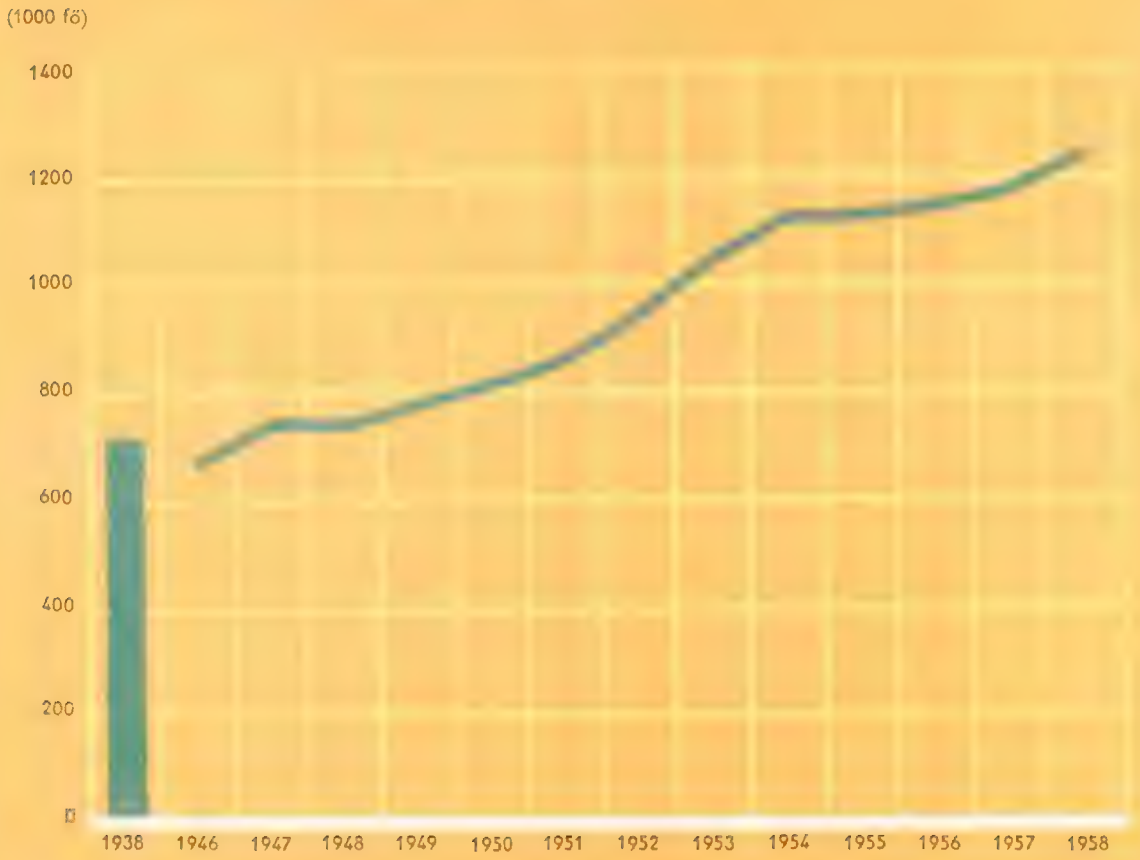

A TERMELÉS ÉS A TERMELÉKENYSÉG ALAKULÁSA AZ ÁLLAMI (GYÁR-) IPARBAN

TÜZELŐANYAG-, BAUXIT-, VILLAMOSENERGIA ÉS ACÉLTERMELÉS

Szén
(millió tonna)

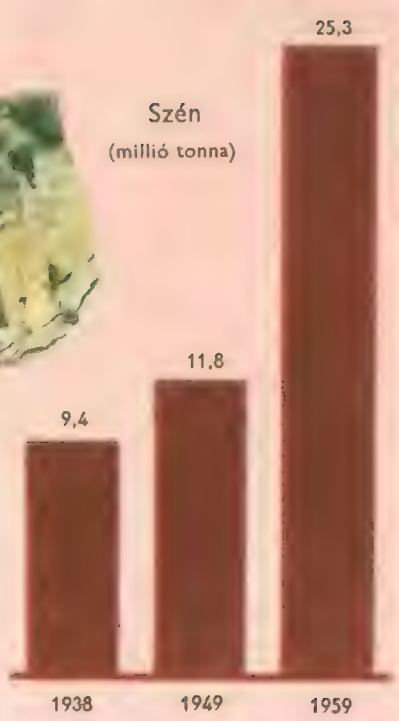

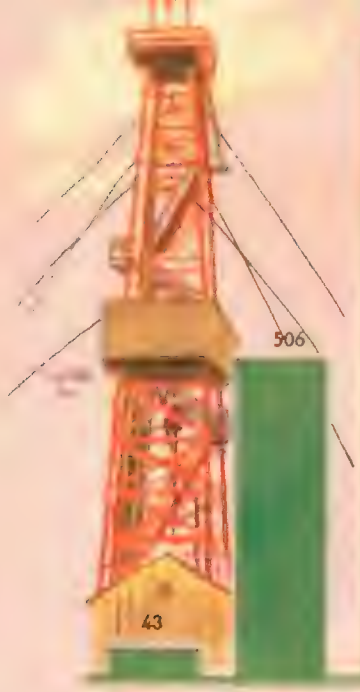

Kőolaj
(1000 tonna)

Bauxit
(1000 tonna)

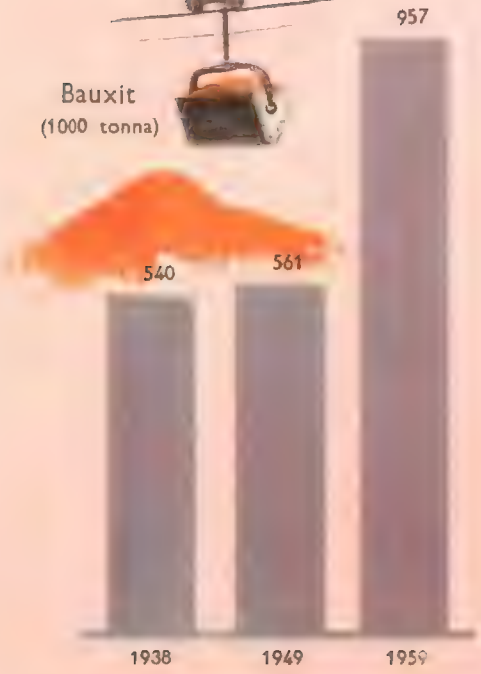

Villamosenergia
(milliárd kWó)

Acél
(1000 tonna)

A VEGYIPAR FEJLŐDÉSE

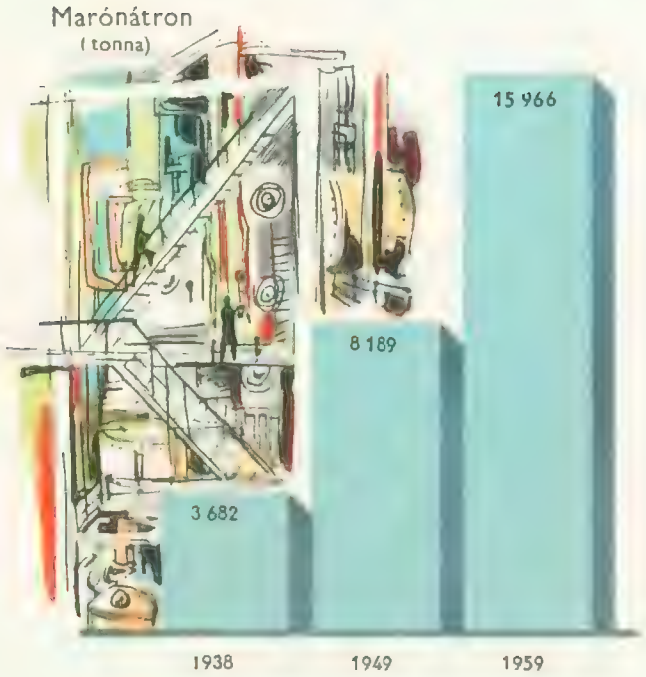

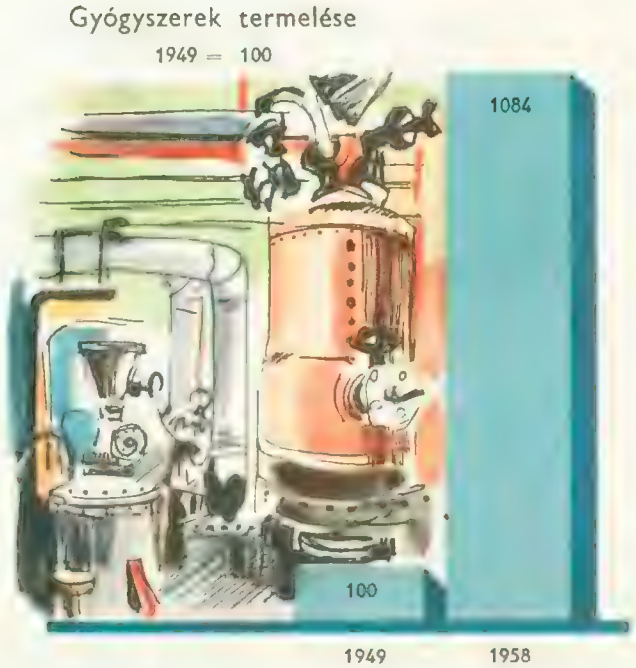

Csúcseszterga

EGYES GÉPIPARI TERMÉKEK TERMELÉSE

Autóbusz

Motorkerékpár

VILLAMOSGÉPEK, HÍRADÁSTECHNIKAI CIKKEK TERMELÉSE

Index: 1949 = 100

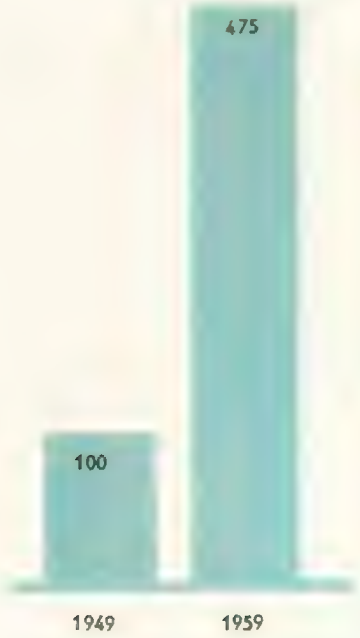

MŰSZEREK TERMELÉSE

Index: 1949 = 100

FONTOSABB FOGYASZTÁSI IPARCIKKEK TERMELÉSE

Pamutszövet
(millió m²)

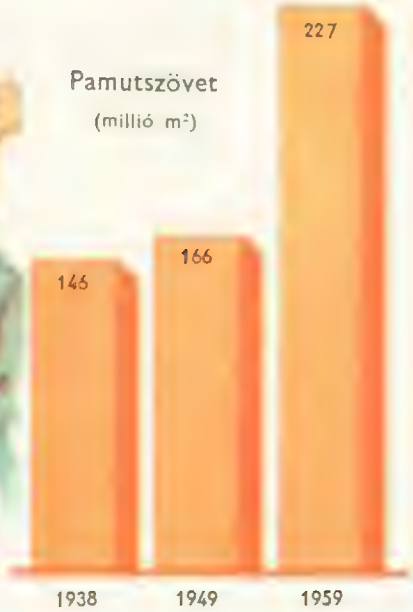

Gyapjúszövet
(millió m²)

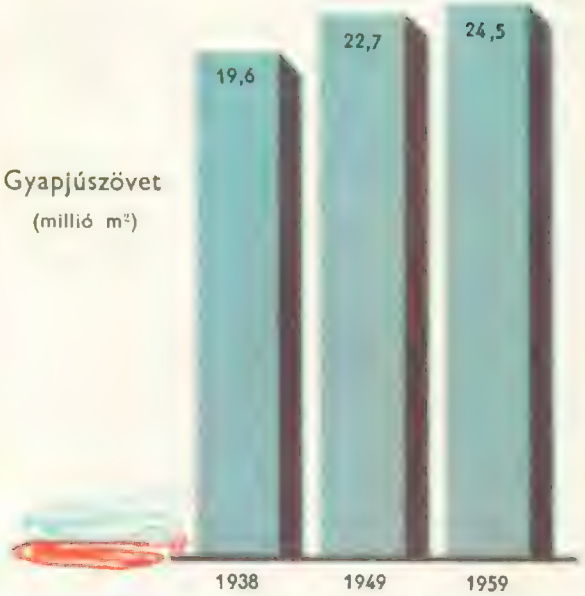

Selyemszövet
(millió m²)

Kötöttáru
(1000 tonna)

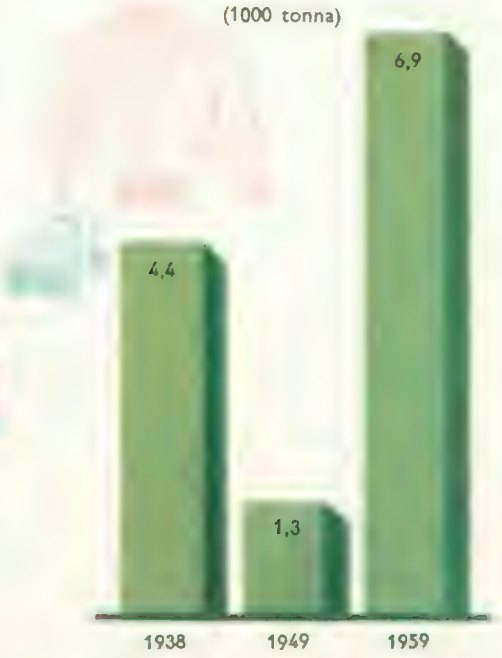

Cipő
(millió pár)

Férfikabát
(1000 db)

Férfiöltöny
(1000 db)

FONTOSABB FOGYASZTÁSI IPARCIKKEK TERMELÉSE

Női kosztüm és ruha
(1000 db)

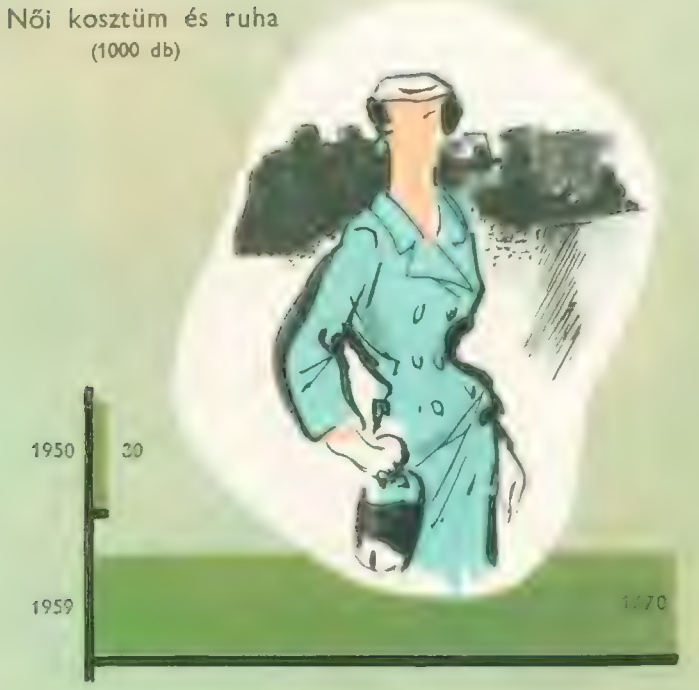

Fiú- és leánykaruha
(1000 db)

FONTOSABB ÉLELMISZEREK TERMELÉSE

Csontos nyershús
(1000 tonna)

Vaj
(1000 tonna)

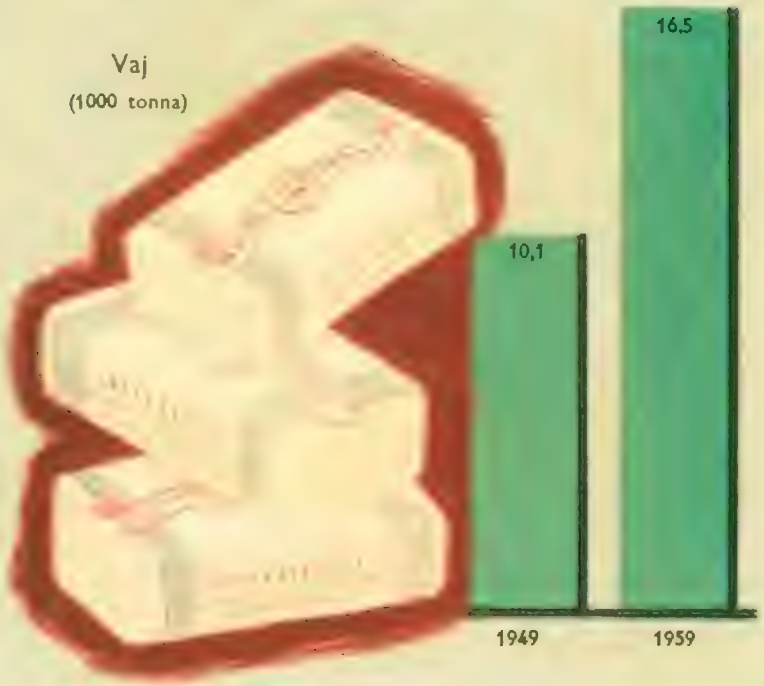

Cukor
(1000 tonna)

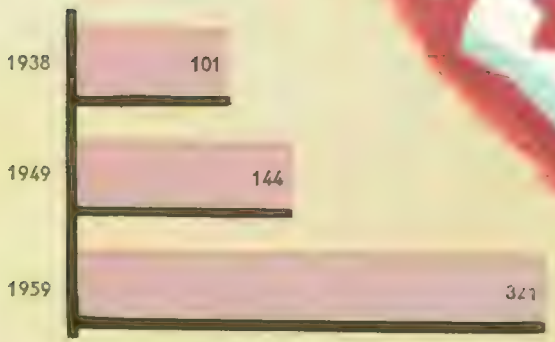

Sör
(millió hl)

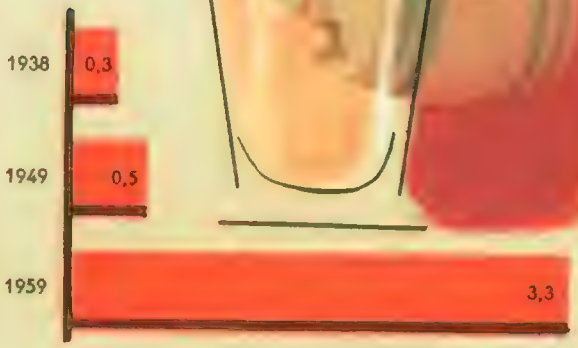

BERUHÁZÁSOK—ÉPÍTKEZÉSEK

BERUHÁZÁSOK

(milliárd Ft)

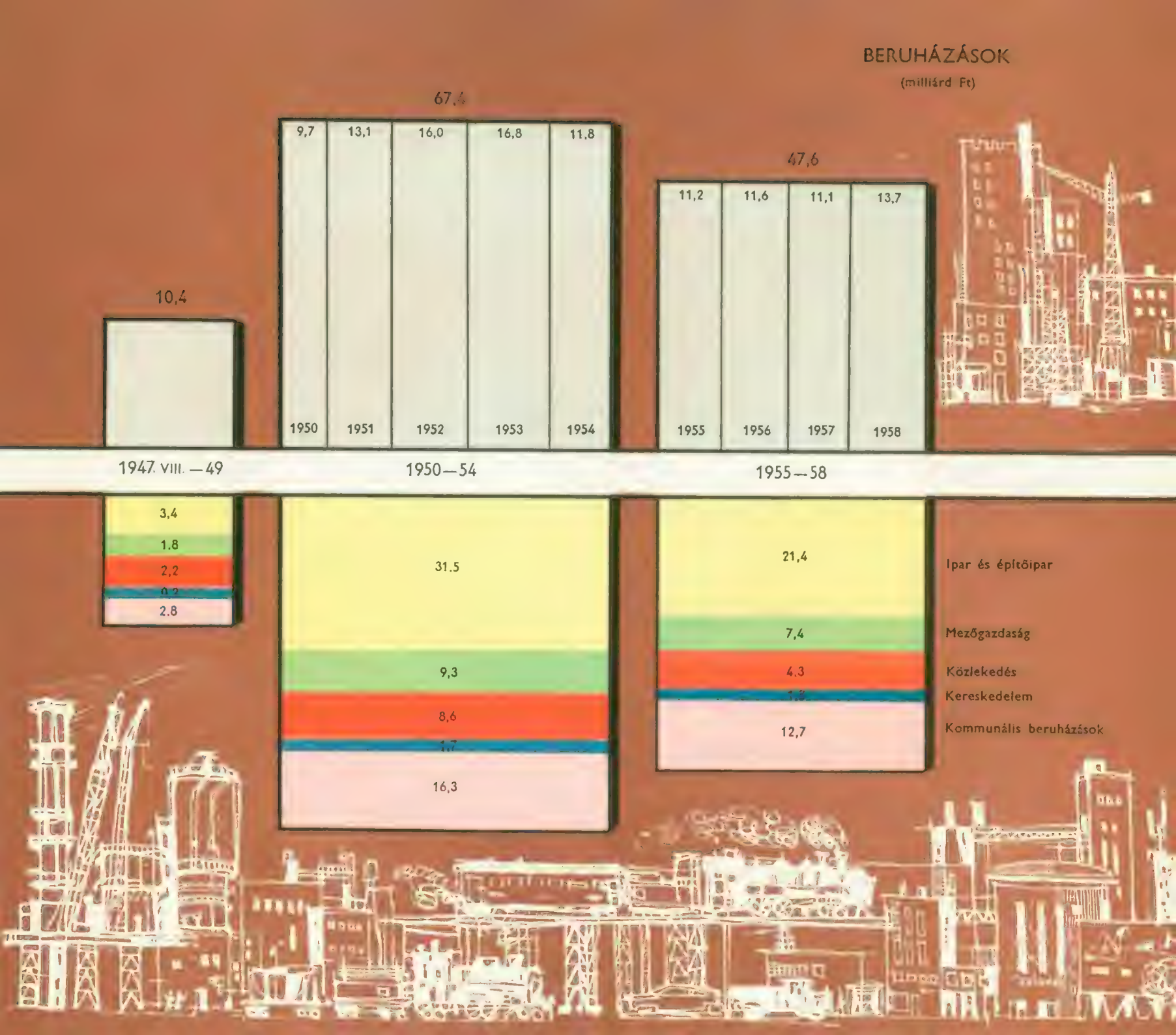

ÉPÍTŐIPARI MUNKÁSOK SZÁMA
(ezer fő)
1940
91
1949
90
1958
170

FONTOSABB ÉPÍTŐANYAGOK TERMELÉSE

Tégla (millió db)

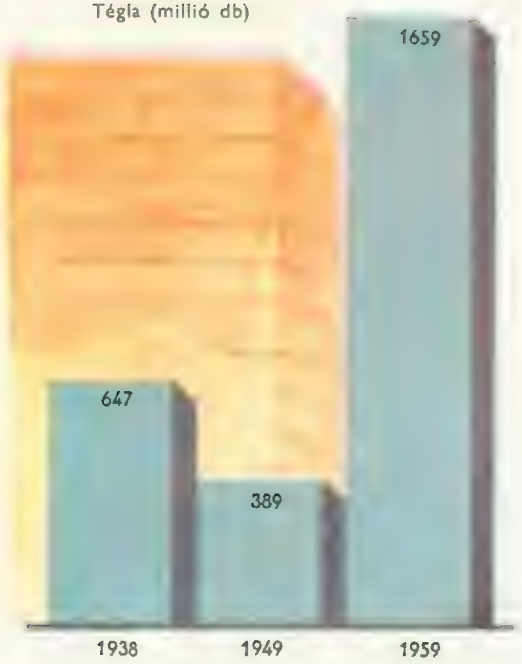

Cement (1000 t)

Betonáruk, épületelemek termelése

Index: 1949 = 100

ÚJ IPARI LÉTESÍTMÉNYEK.

1950—1959

LAKÁSÉPÍTKEZÉS

Épített lakások száma összesen

Építtetők szerint, 1949—1958

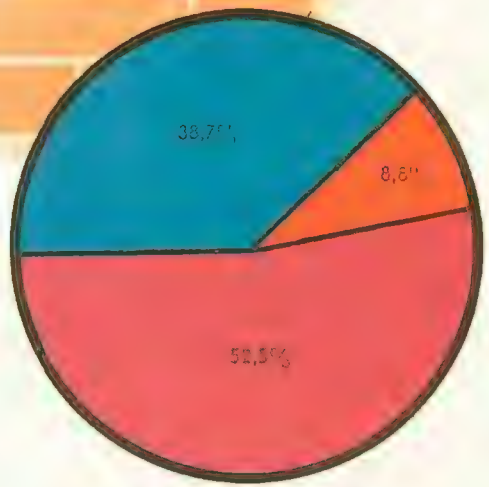

A MEZŐGAZDASÁG EREDMÉNYEI

A SZÁNTÓTERÜLET MEGOSZLÁSA TÁRSADALMI SZEKTOROK SZERINT

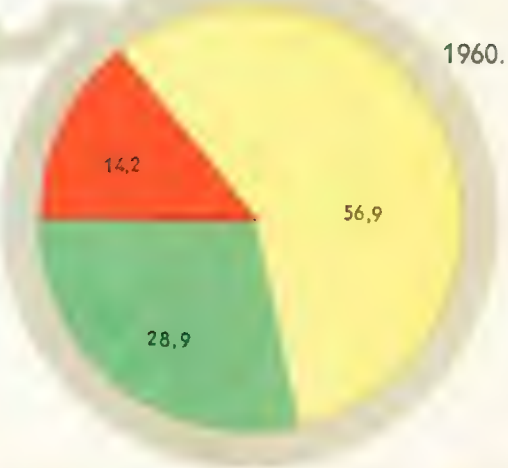

Állami szektor

Szövetkezeti szektor

Magán szektor

A MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS ALAKULÁSA

FONTOSABB NÖVÉNYEK TERMÉSÁTLAGA

(q/kat. hold)

Bortermés
(1000 hl)

BOR- ÉS ALMATERMÉS ALAKULÁSA

Almatermés
(1000 tonna)

SZARVASMARHAÁLLOMÁNY

(1000 db)

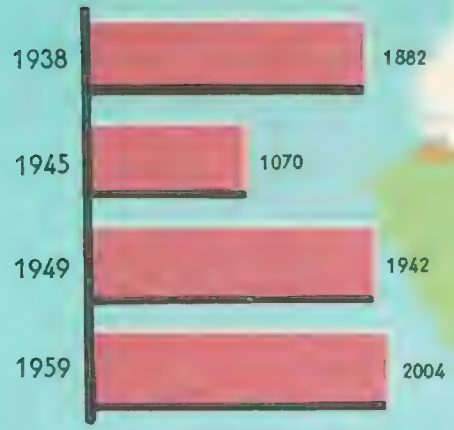

SERTÉSÁLLOMÁNY

(1000 db)

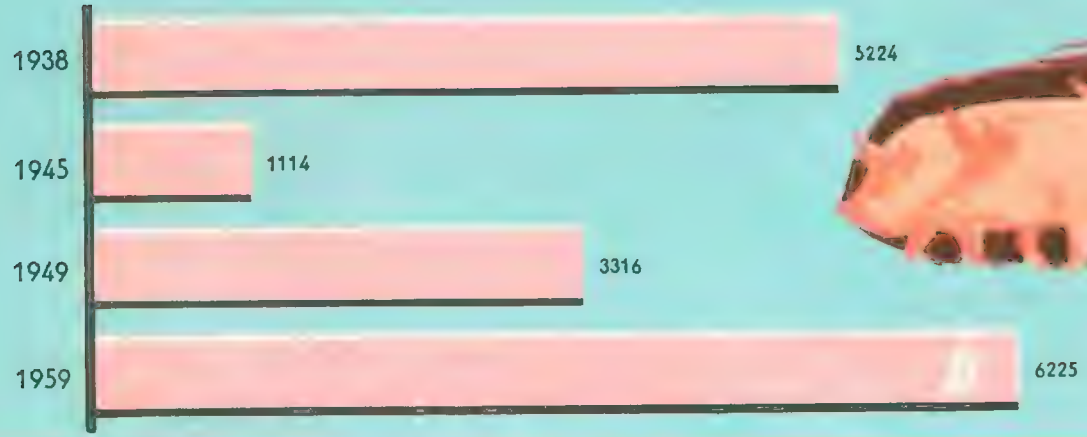

EGY TEHÉNRE JUTÓ TEJHOZAM

(liter)

MŰTRÁGYA-FELHASZNÁLÁS

(egy kat. hold szántóra kg)

ÖNTÖZÖTT TERÜLET

(ezer kat. hold)

EGY TRAKTORRA JUTÓ SZÁNTÓTERÜLET

(kat. hold)

VILLANNYAL ELLÁTOTT KÖZSÉGEK
AZ ÖSSZES KÖZSÉG
SZÁZALÉKÁBAN

A KÖZLEKEDÉS FEJLŐDÉSE

A VASÚT ÁRUSZÁLLÍTÁSI TELJESÍTMÉNYE

(millió tonna)

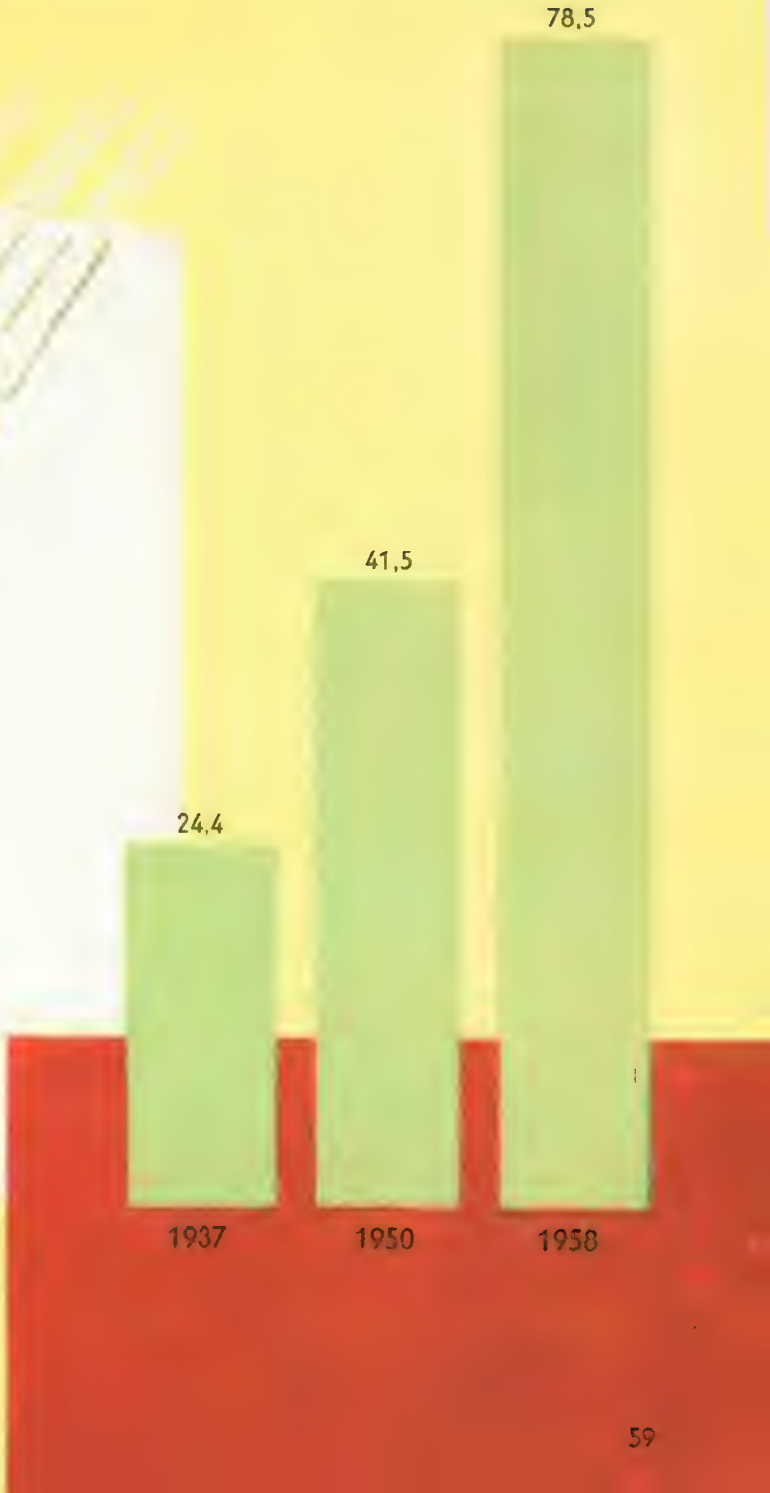

A VASÚT SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI TELJESÍTMÉNYE

(millió fő)

A HAJÓZÁS ÉS A TEHERGÉPKOCSI KÖZLEKEDÉS ÁRUSZÁLLÍTÁSI TELJESÍTMÉNYE

(millió tonna)

Tehergépkocsin

Hajón

A TÁVOLSÁGI AUTÓBUSZHÁLÓZAT HOSSZA

(1000 km)

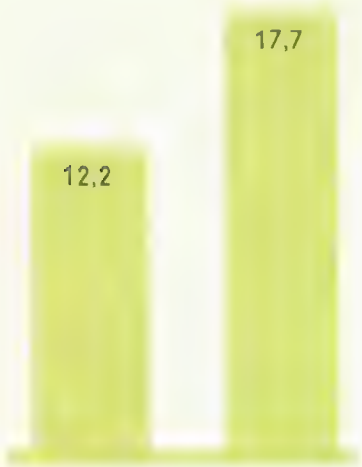

TÁVOLSÁGI AUTÓBUSZON SZÁLLÍTOTT UTASOK SZÁMA

(millió fő)

1937

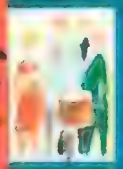

12,7

1949

16,5

1958

210,7

REPÜLŐGÉPEN SZÁLLÍTOTT
UTASOK SZÁMA
(1000 fő)

BEL- ÉS KÜLFÖLDI LÉGI ÚTVONALAINK

MEGNŐTT A FOGLALKOZTATOTTSÁG, NAGYOBBAK A JÖVEDELMEK

A KERESŐK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

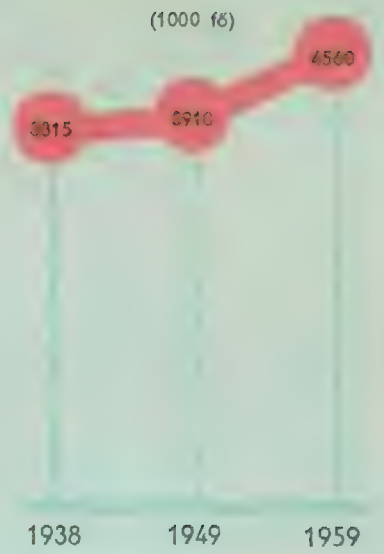

100 KERESŐRE JUTÓ ELTARTOTTAK SZÁMA

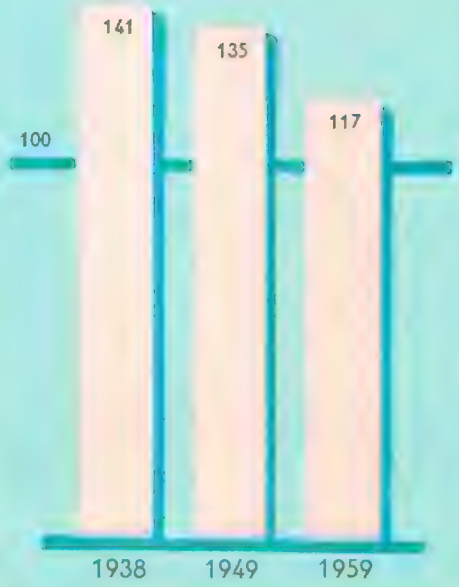

A MUNKÁSOK ÉS ALKALMAZOTTAK SZÁMA

(1000 fő)

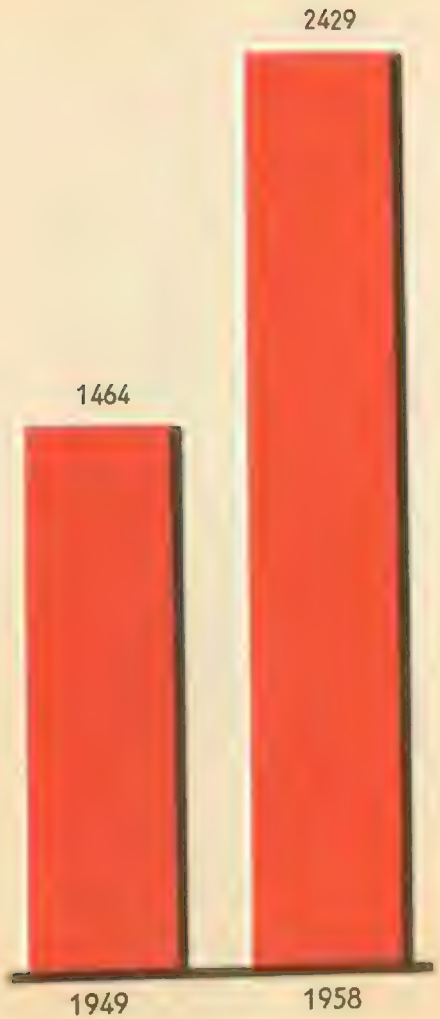

A FOGLALKOZTATOTT NŐK ARÁNYA
(%)

Az állami szektorban összesen

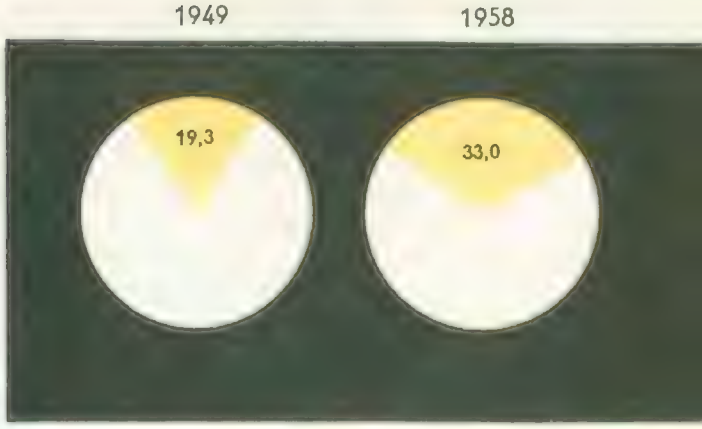

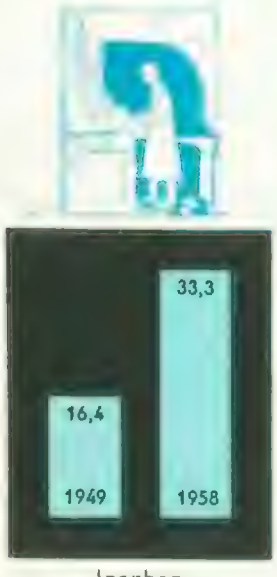

Iparban

Közlekedésben

Kereskedelemben

Államigazgatásban,
egészségügyi és kulturális területeken

A MUNKÁSOK ÉS ALKALMAZOTTAK REÁLJÖVEDELMÉNEK ALAKULÁSA

A PARASZTSÁG REÁLJÖVEDELMÉNEK ALAKULÁSA

Index: 1949 = 100

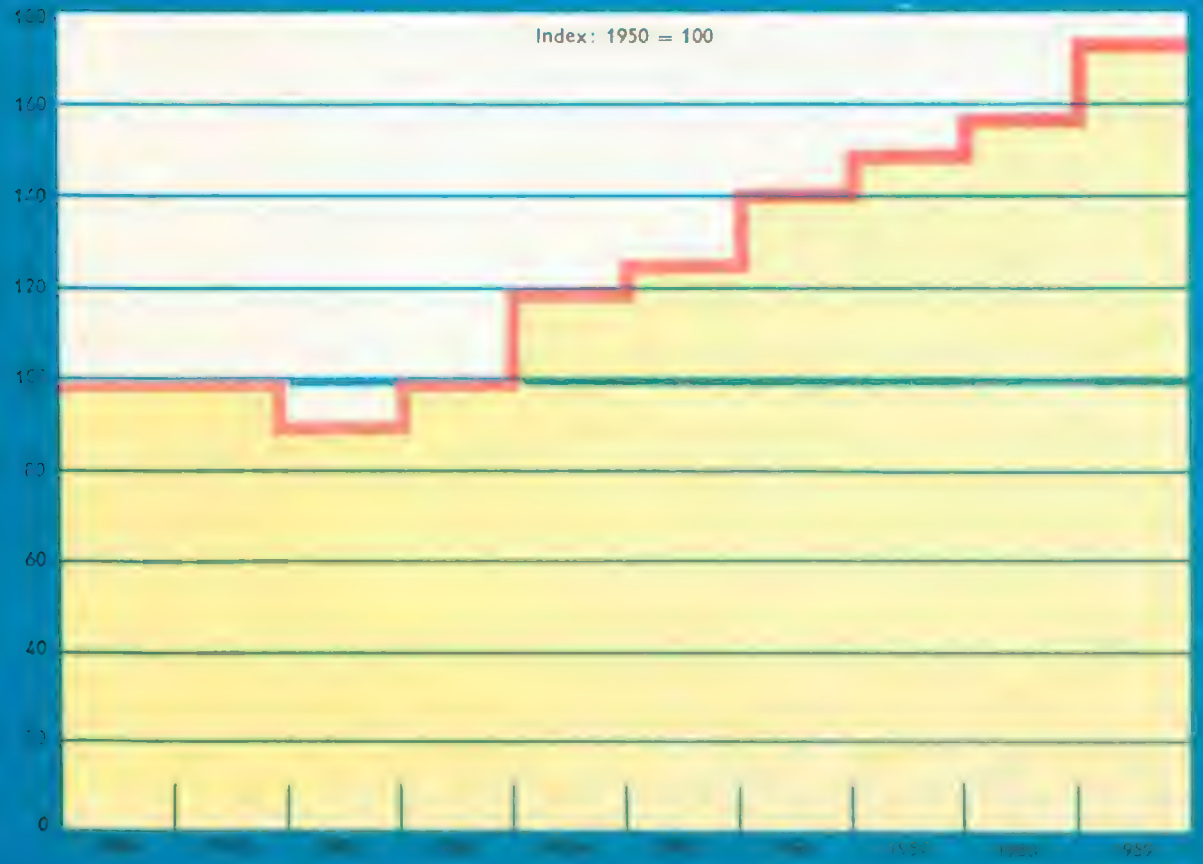

A KISKERESKEDELMI ELADÁS ALAKULÁSA

A KISKERESKEDELMI ELADÁS ÖSSZETÉTELE

(%)

56,7

49,0

Élelmiszerek

Iparcikkek

43,3

51,0

1952

1958

FONTOSABB ÉLELMISZEREK EGY LAKOSRA JUTÓ FOGYASZTÁSA

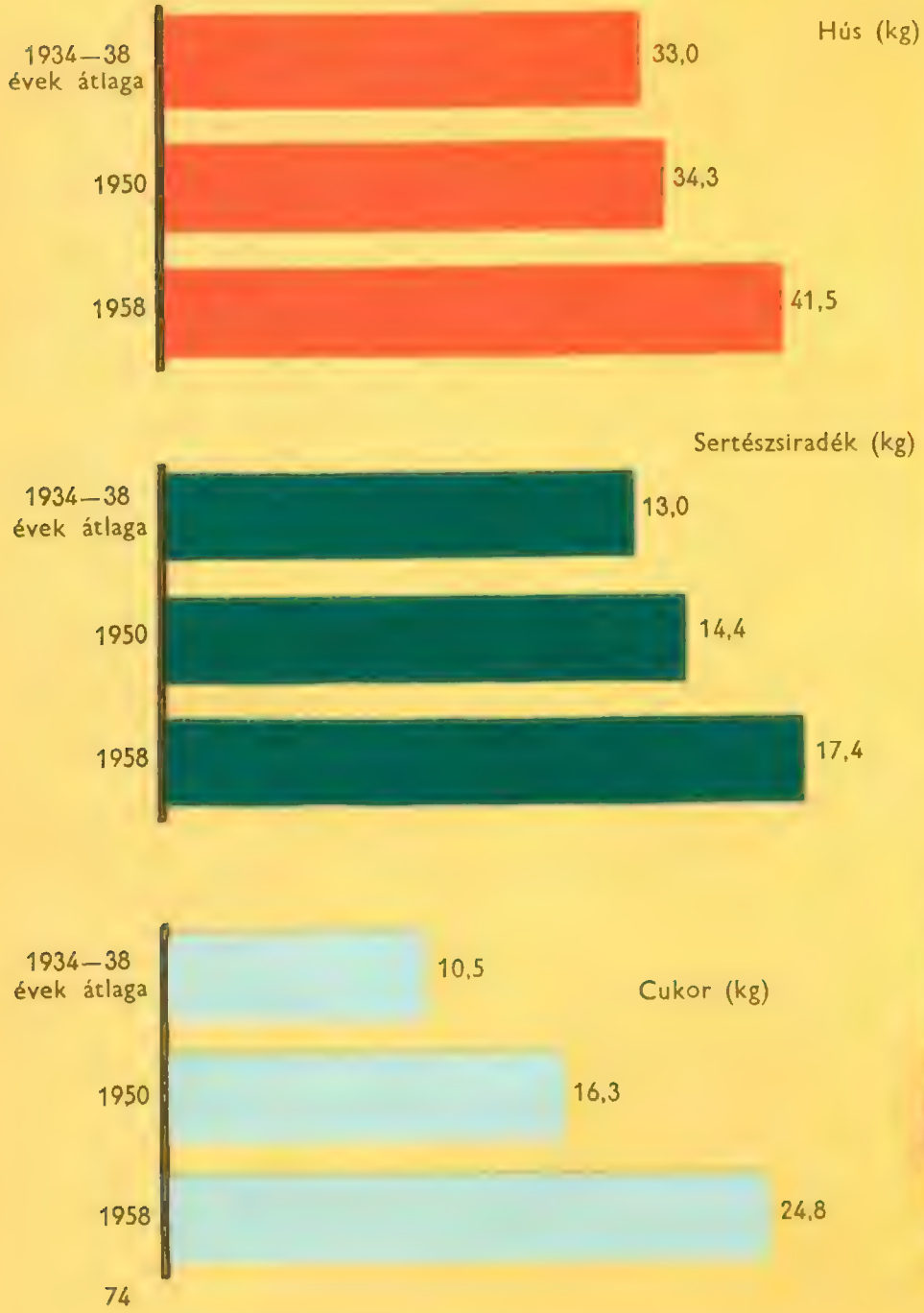

FONTOSABB ÉLELMISZEREK EGY LAKOSRA JUTÓ FOGYASZTÁSA

Tej és tejtermék (liter)

Tojás (db)

FONTOSABB RUHÁZATI CIKKEK KISKERESKEDELMI FORGALMA

Pamutszövet
millió m²

(1959 42,3)

Gyapjúszövet
millió m²

(1959 9,1)

Selyemszövet
millió m

(1959 6,8)

Cipő
millió pár

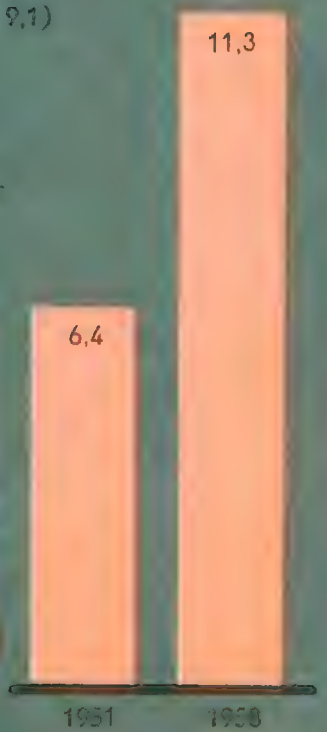

(1959 13,6)

FONTOSABB RUHÁZATI CIKKEK KISKERESKEDELMI FORGALMA

(1000 db)

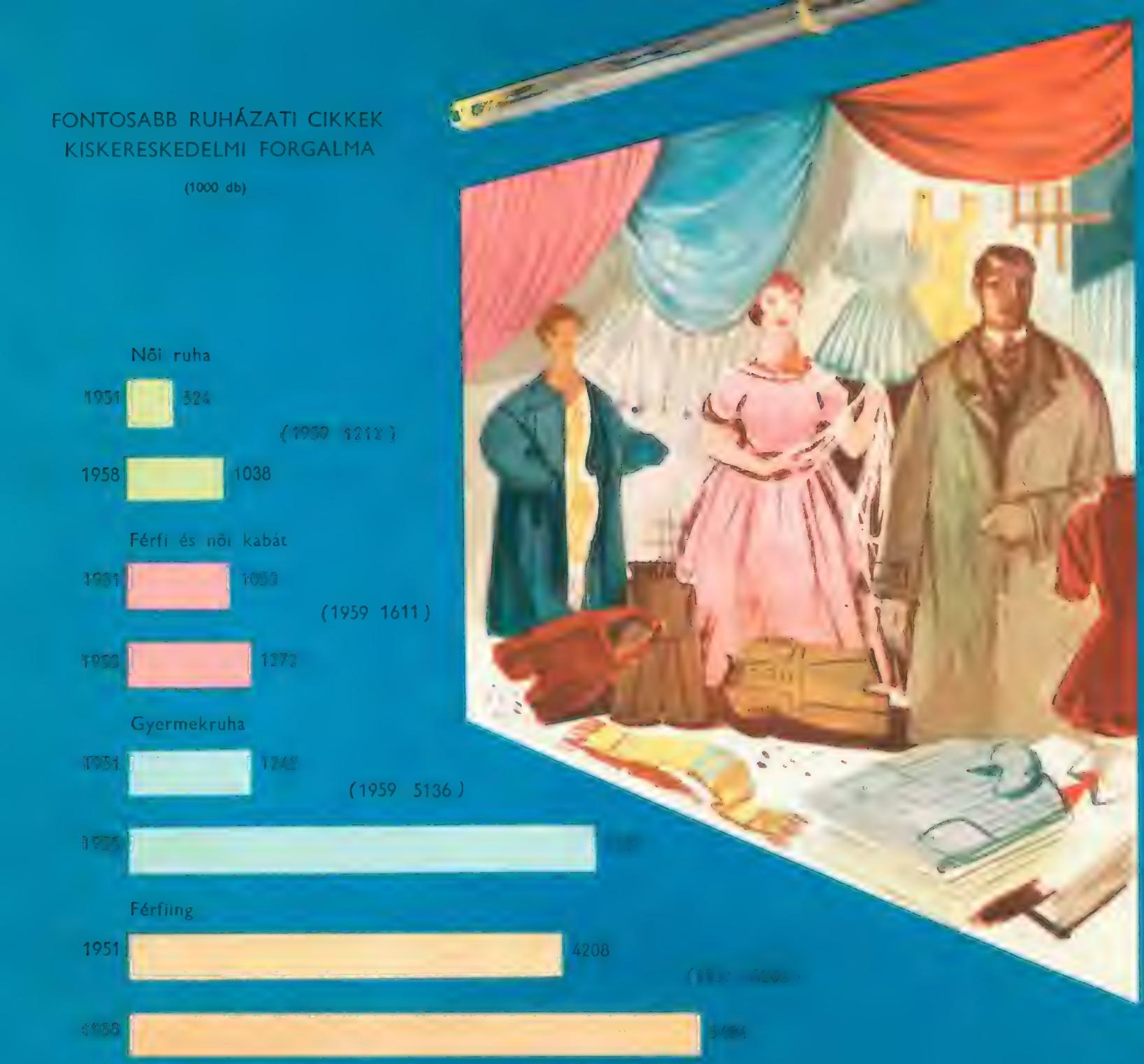

FONTOSABB TARTÓS FOGYASZTÁSI CIKKEK KISKERESKEDELMI FORGALMA

Lakásbútor
(millió Ft)

1952 116

1958 877

(1959 : 1241)

Motorkerékpár
(1000 db)

4,7

21,6

1958 (1959 : 33,3)

Kerékpár
(1000 db)

130,9

1951

145,7

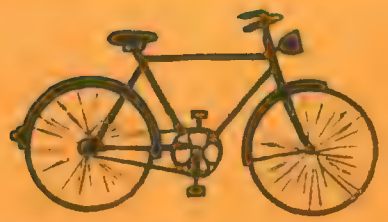

1958 (1959 : 168,0)

FONTOSABB HÁZTARTÁSI GÉPEK KISKERESKEDELMI FORGALMA

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS FEJLŐDÉSE

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSBAN RÉSZESÜLŐK A LAKOSSÁG SZÁZALÉKÁBAN

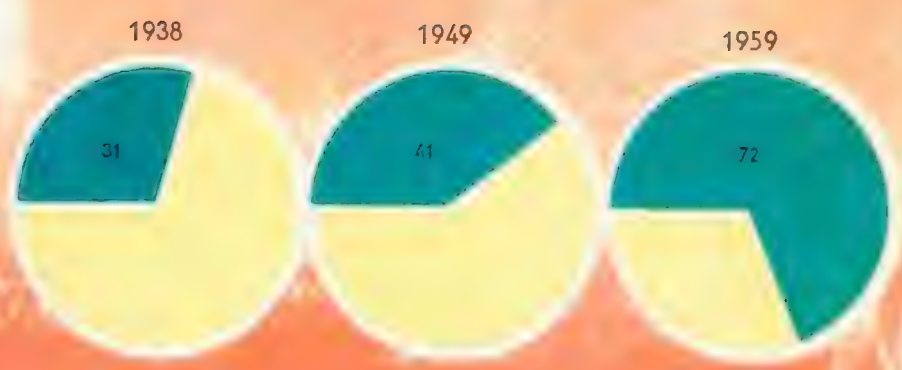

FONTOSABB TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI JUTTATÁSOK

(millió Ft)

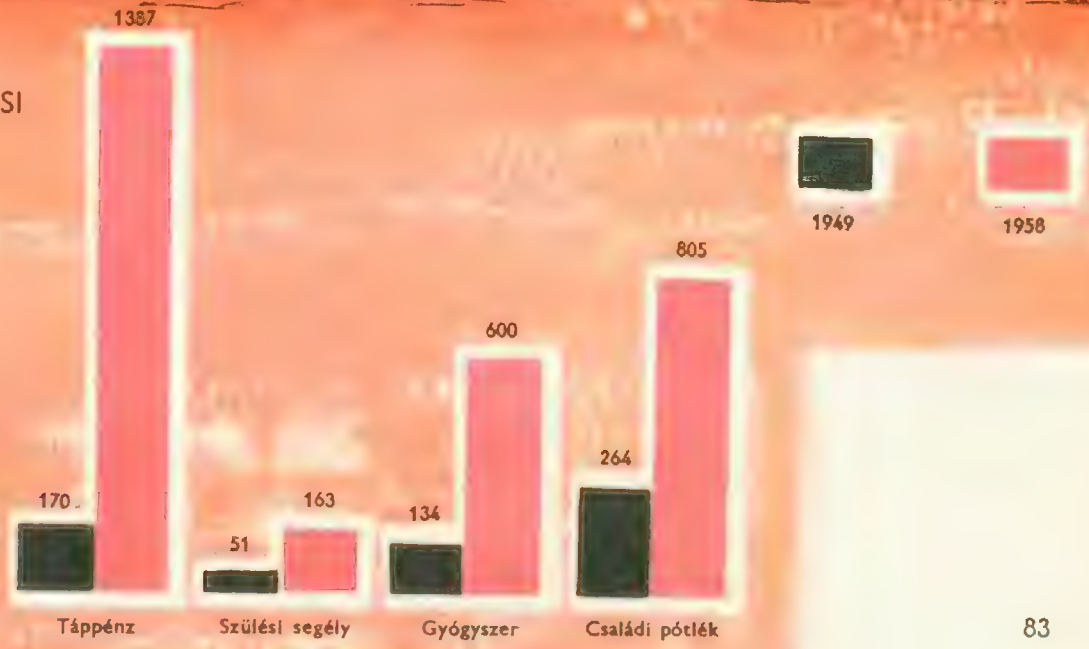

ORVOSOK SZÁMA

(10 000 lakosra)

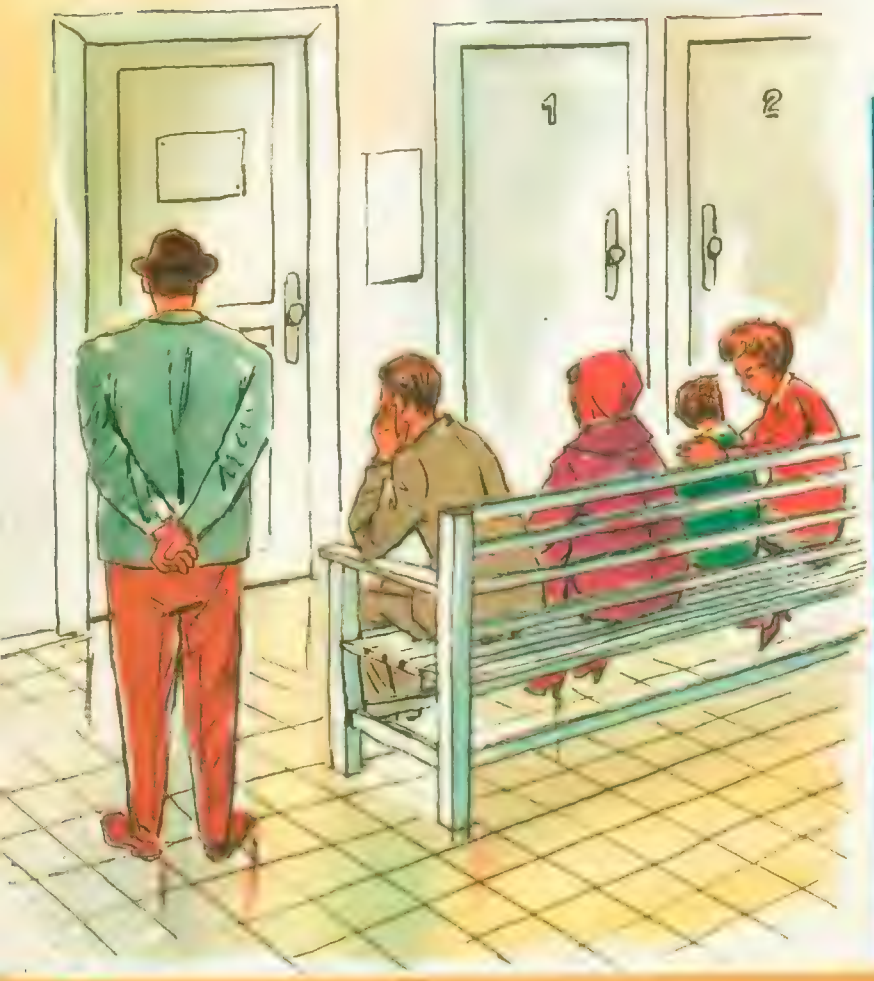

1938

1950

1959

KÓRHÁZI ÁGYAK SZÁMA

(10 000 lakosra)

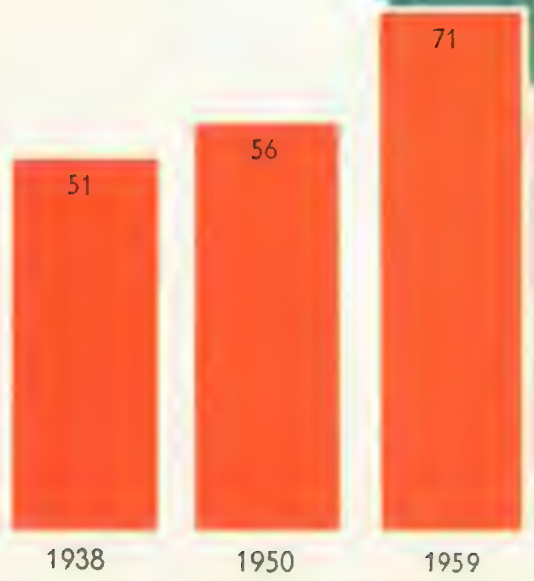

SZAKORVOSI RENDELŐÓRÁK SZÁMA

(100 igényjogosultra)

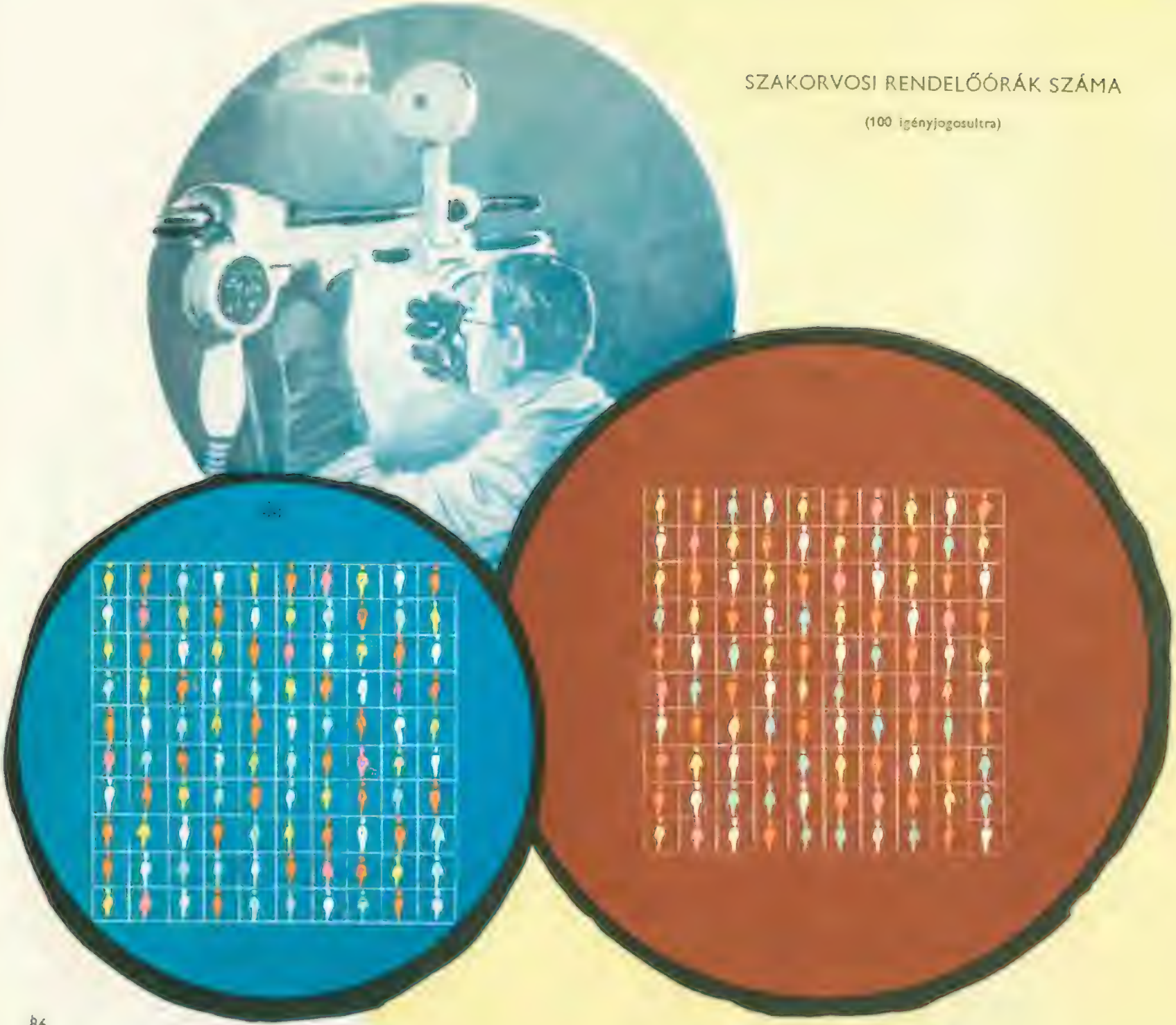

1950

1958

TBC GONDOZÁS

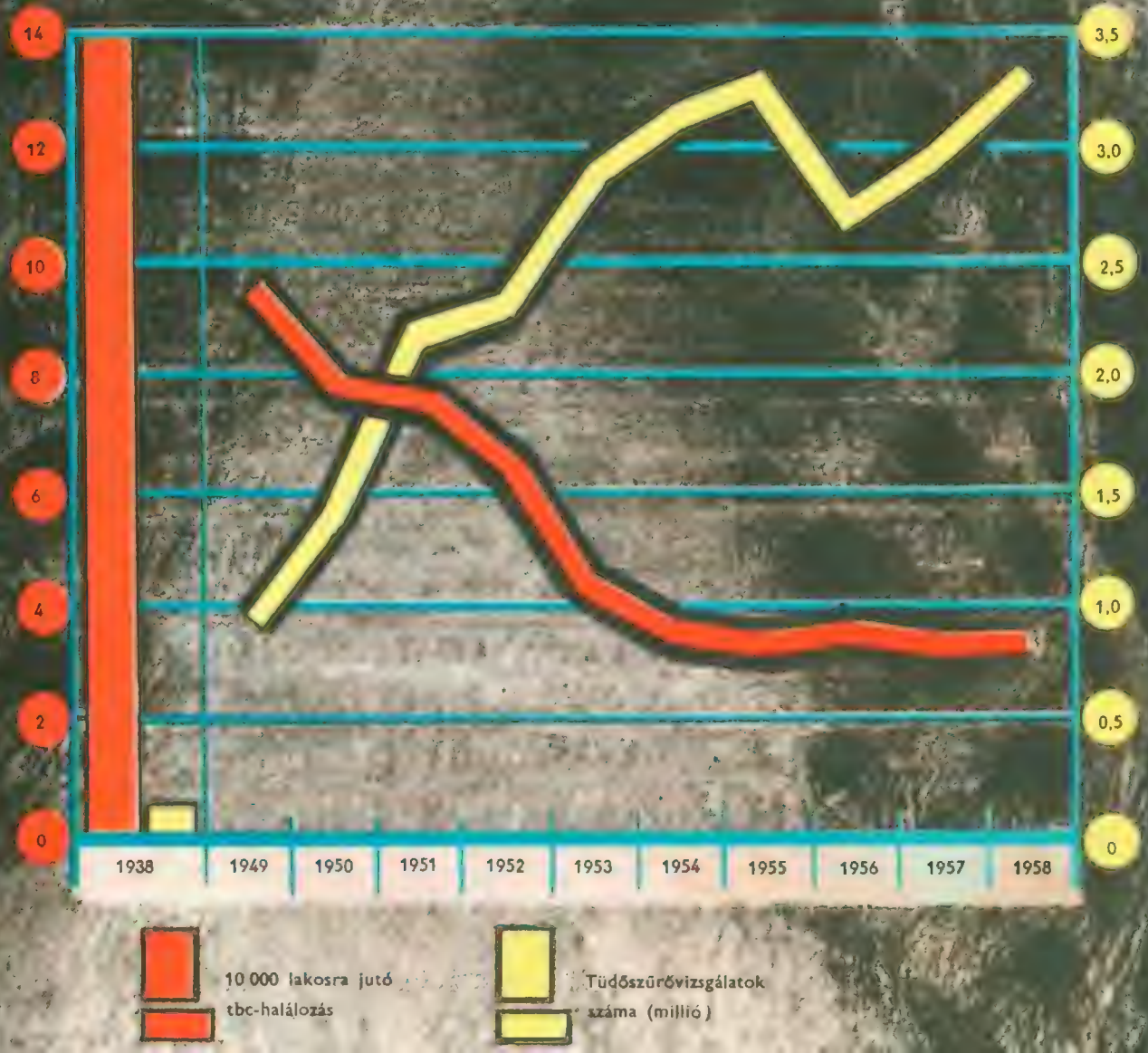

INTÉZETI SZÜLETÉS AZ ÖSSZES SZÜLETÉS SZÁZALÉKÁBAN

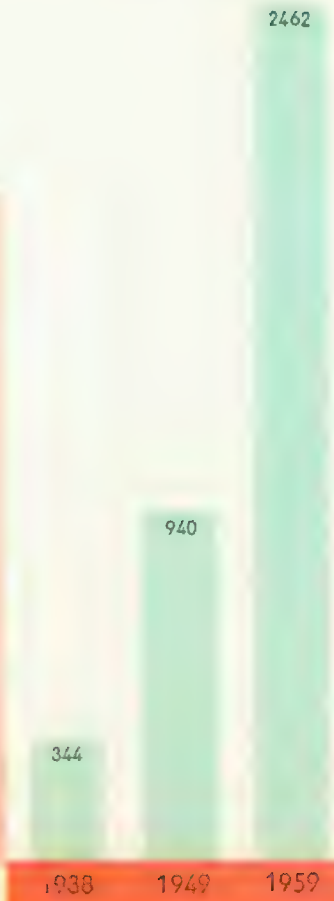

CSECSEMŐ- ÉS GYERMEKVÉDŐNŐK SZÁMA

CSECSEMŐHALANDÓSÁG

(1000 élveszülöttre jutó 1 éven alul meghaltak száma)

GYERMEKHALANDÓSÁG

(1000 azonos korúra jutó halálozás)

BÖLCSŐDÉK

Férőhelyek száma

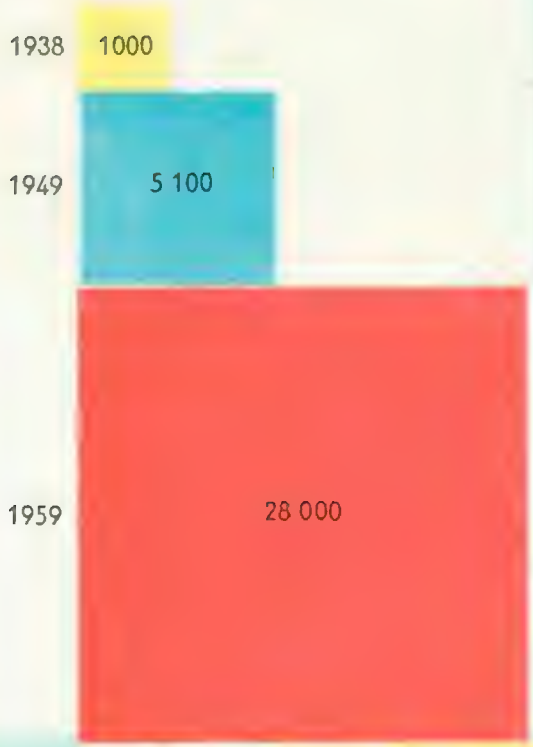

Egy szakképzett gondozónőre jutó gyermekek száma

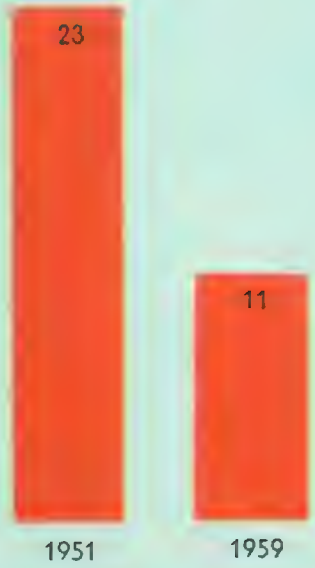

ÓVODÁK

Óvodás gyermekek száma
179 800
112 100
1938
1959

Egy szakképzett óvónőre jutó gyermekek száma
70
23
1938
1958

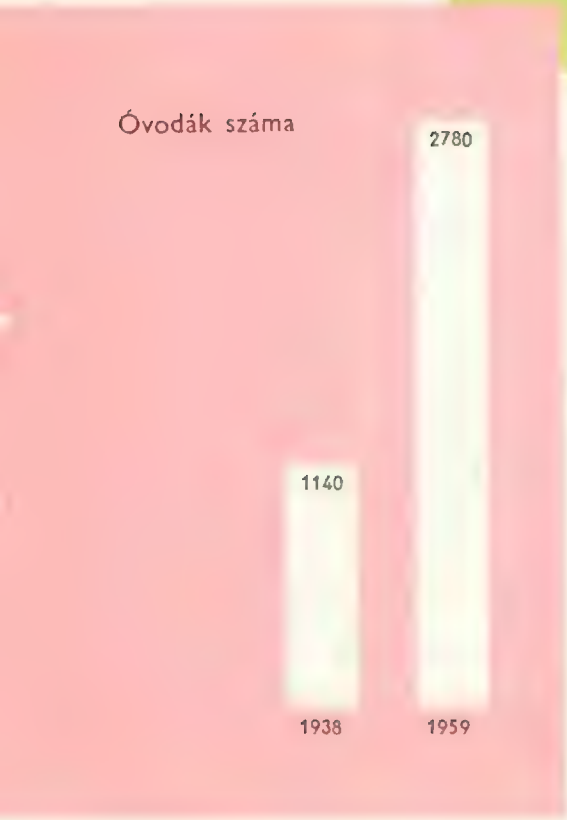
Óvodák száma
2780
1140
1938
1959

A MŰVELŐDÉSI FORRADALOM EREDMÉNYEI

Egyetemet, főiskolát végzett (23 éves és idősebb népességből)
Középiskolát végzett (18 éves és idősebb népességből)
Az általános iskola 8. osztályát végezte (14 éves és idősebb népességből)
1,8%
5,1%
14,9%
1,9%
5,9%
20,6%
2,6%
8,4%
29,0%
1941
1949
1958
A NÉPESSÉG ISKOLAI VÉGZETTSÉGE

ÁLTALÁNOS ISKOLÁK

Tanulók a tanköteles korúak %-ában

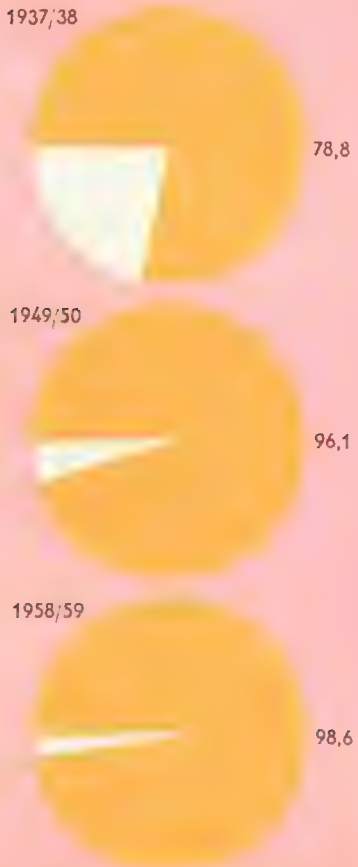

Tanerők száma

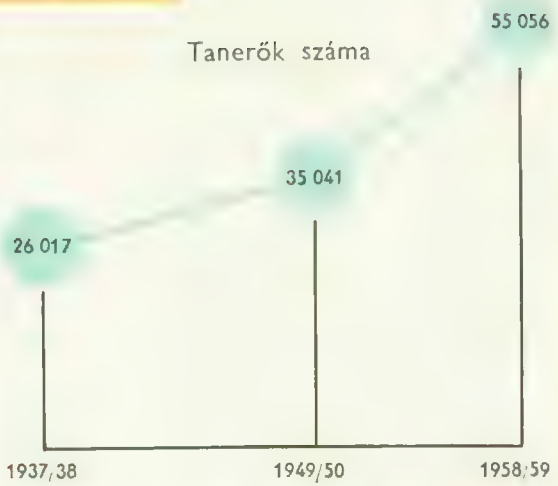

Osztálytermek száma

Középiskolai tanulók száma

(1000 fő)

Tanerők száma

Osztálytermek száma

EGYETEMI ÉS FŐISKOLAI HALLGATÓK SZÁMA TANULMÁNYI ÁGAK SZERINT

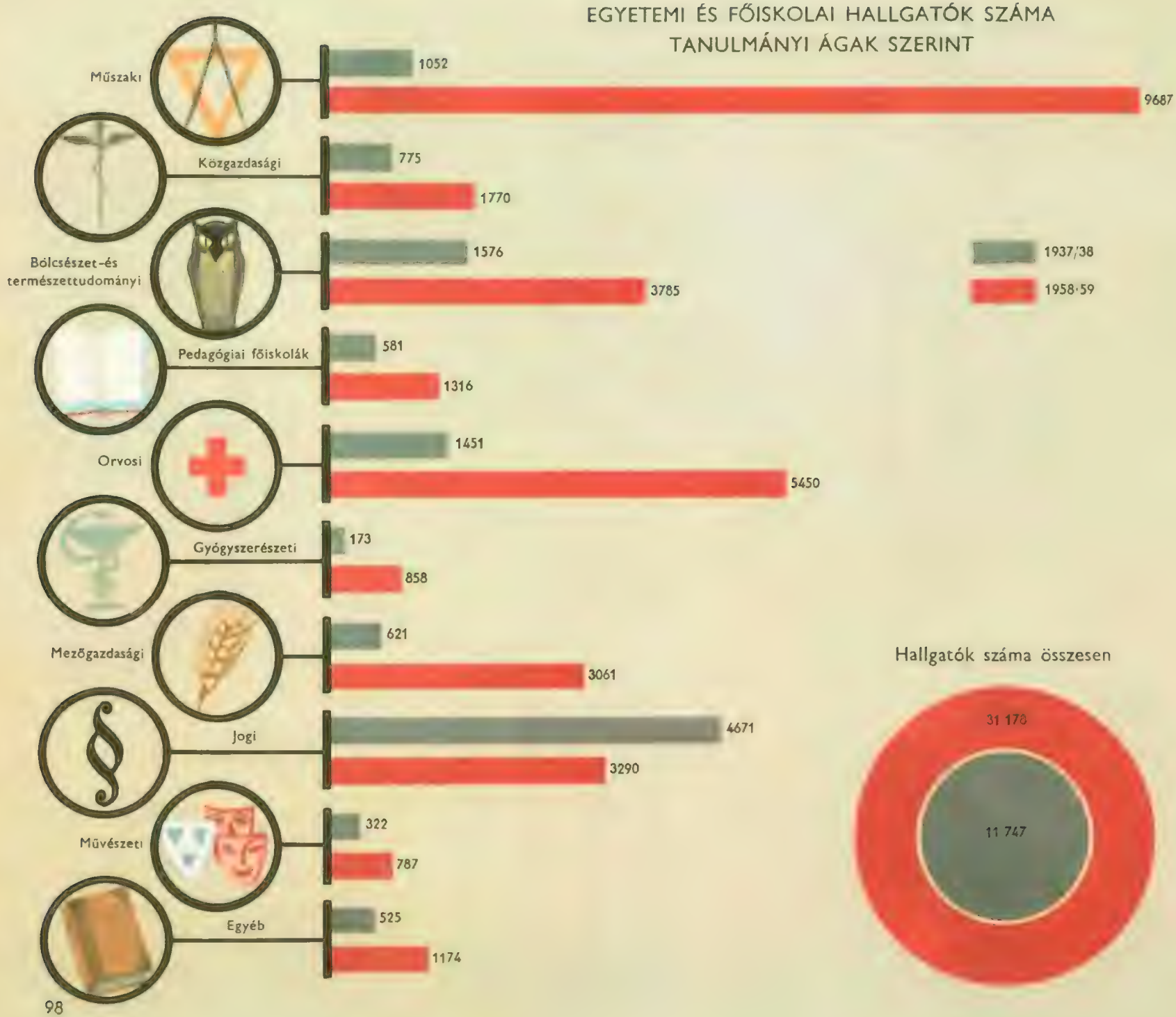

Hallgatók száma összesen

AZ EGYETEMI ÉS FŐISKOLAI HALLGATÓK NEMEK ÉS SZÁRMAZÁS SZERINTI MEGOSZLÁSA

(a nappali tagozatokon)

Nemek szerint, %-ban

1937/38

1958/59

Származás szerint, %-ban

1937/38

1958/59

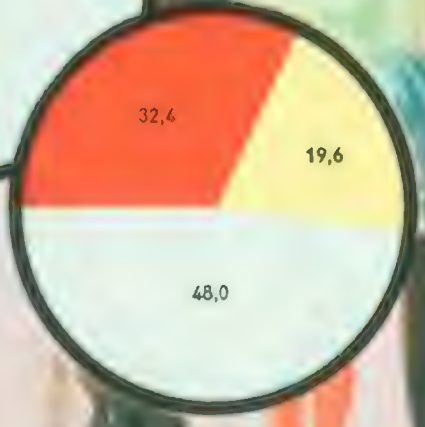

Munkás

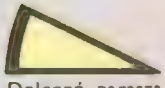
Dolgozó paraszt

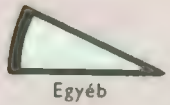
Egyéb

NAPILAPOK ÉS FOLYÓIRATOK

KÖNYVKIADÁS

TERÜLETI ÉS SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁRAK

Könyvtárak száma

Könyvállomány

(1000 kotet)

Olvasók száma

(1000 fő)

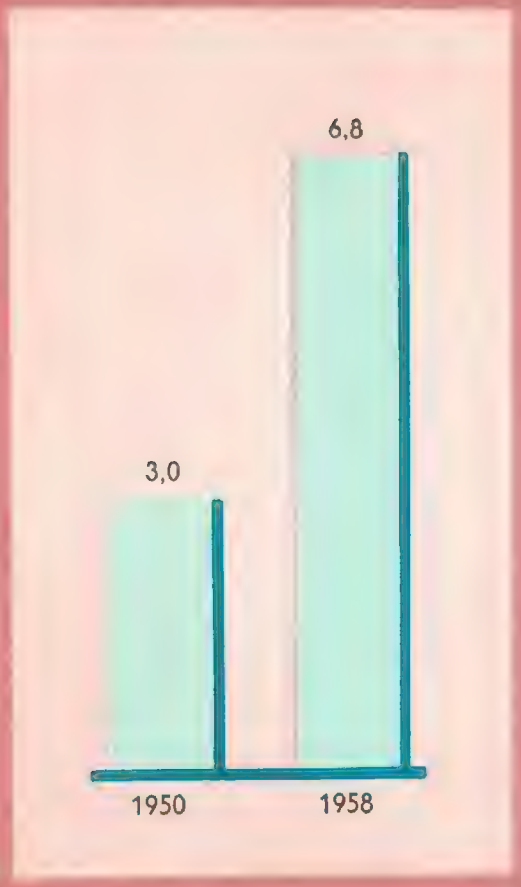

SZÍNHÁZLÁTOGATÓK SZÁMA

(millió fő)

134,8
42,3
18,5
1935
1949
1959

FILMGYÁRTÁS

Játékfilmek száma

Híradó és dokumentfilmek száma

RÁDIÓELŐFIZETŐK SZÁMA
(1000 fő)

TELEVÍZIÓ ELŐFIZETŐK SZÁMA
(1000 fő)

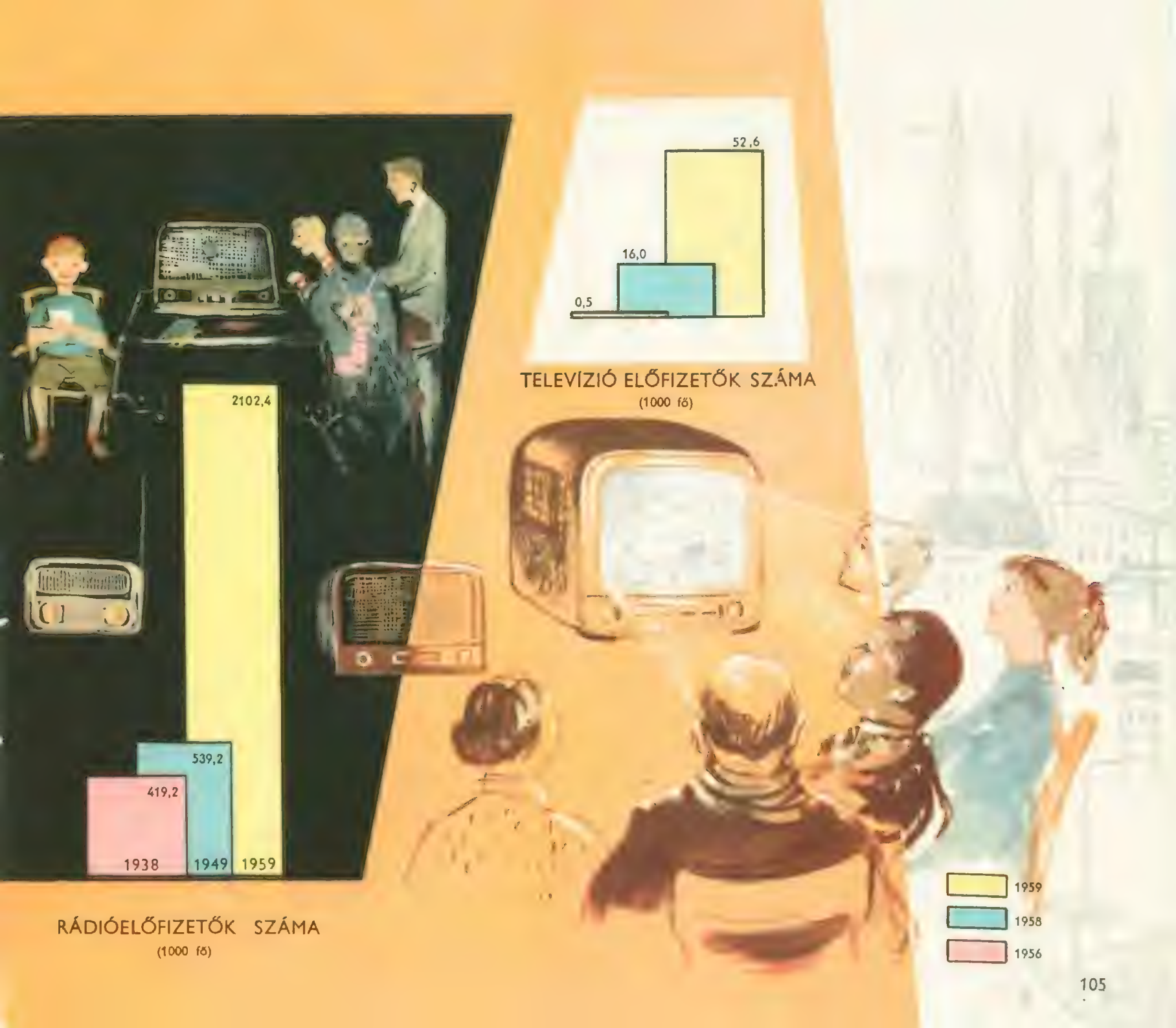

ÉLÉNK A SPORTÉLET

SPORTKÖRÖK SZÁMA

SPORTKÖRI TAGOK SZÁMA

(ezer fő)

AZ OLIMPIAI JÁTÉKOKON ELÉRT GYŐZELMEINK ÉS HELYEZÉSEINK

	I.	II.	III.
1948. London	10	6	13
1952. Helsinki	16	10	17
1956. Melbourne	9	10	8

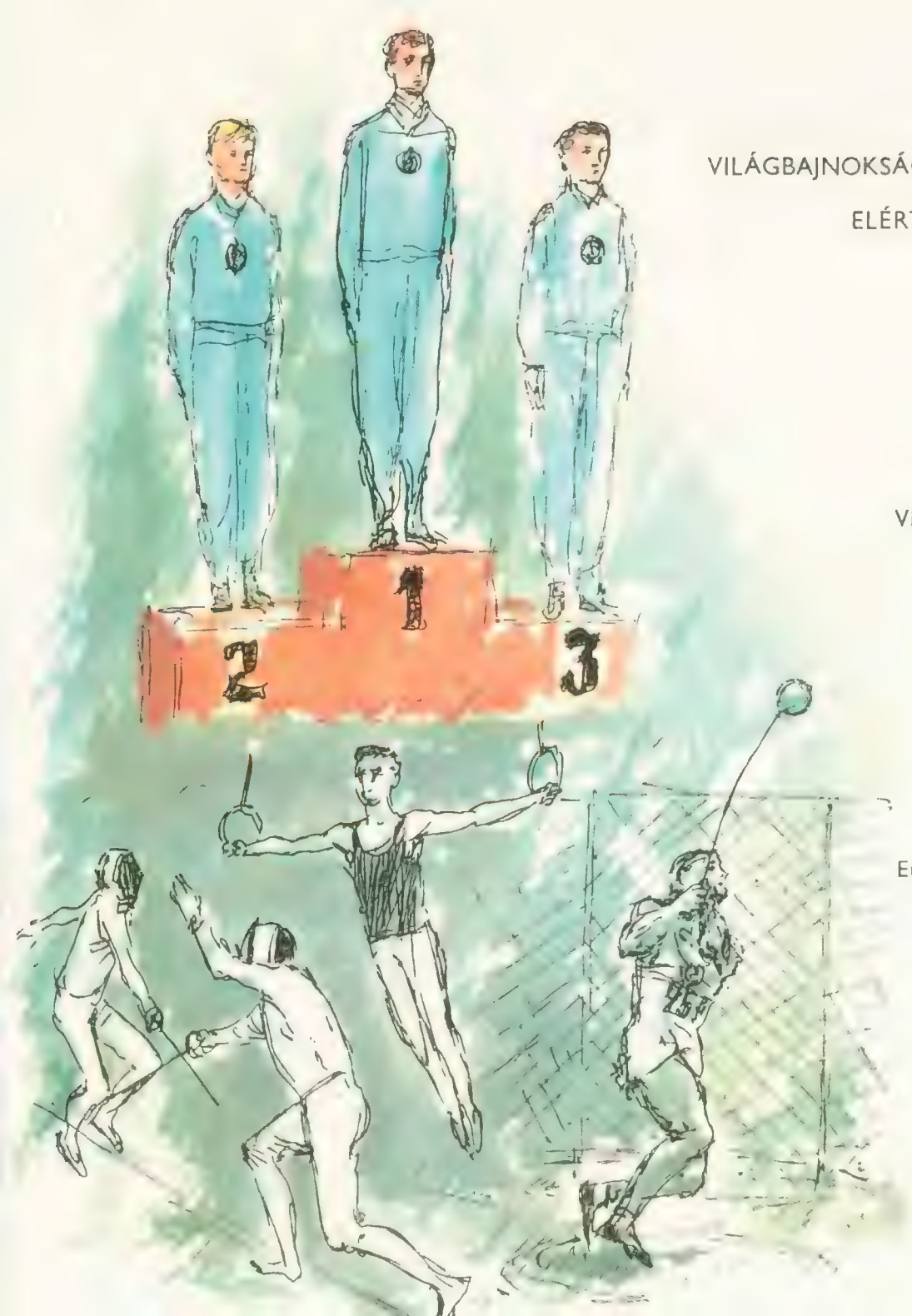

VILÁGBAJNOKSÁGOKON ÉS EURÓPA-BAJNOKSÁGOKON ELÉRT HELYEZÉSEK, 1946—1958

Világbajnokságok

I.	II.	III.
66	71	58

Európabajnokságok

I.	II.	III.
38	46	56

NEMZETKÖZI KAPCSOLATAINK

KÜLKERESKEDELMI FORGALOM, A FORGALOM SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS ORSZÁGOKKAL, 1958

(Millió DFt)

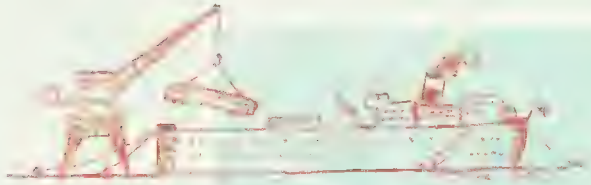

Összes

behozatal	7407,0
kivitel	8024,7

Behozatal

Kivitel

2000 1000 500 200

Svédország

NDK

Szovjetunió

Lengyelország

Csehszlovákia

Románia

Bulgária

Argentína

Brazília

Kínai Népköztársaság

Egyesült Arab Köztársaság

IDEGENFORGALMI KAPCSOLATAINK

Be- és átutazó külföldiek száma

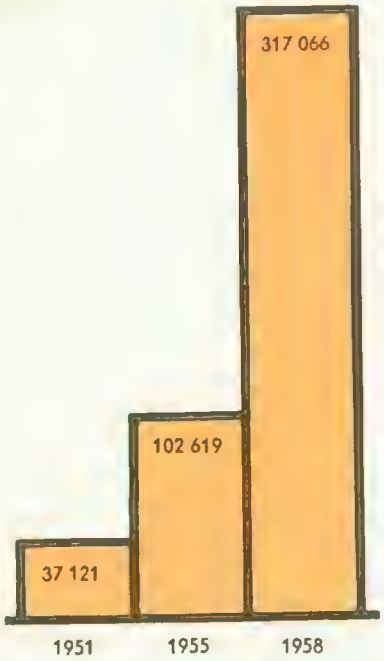

Külföldre utazó magyarok száma

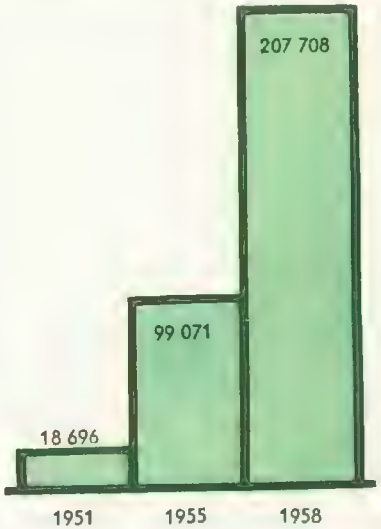

LEGNAGYOBB IDEGENFORGALMI PARTNEREINK 1958-BAN

Magyarországon tartózkodott külföldiek -os aránya

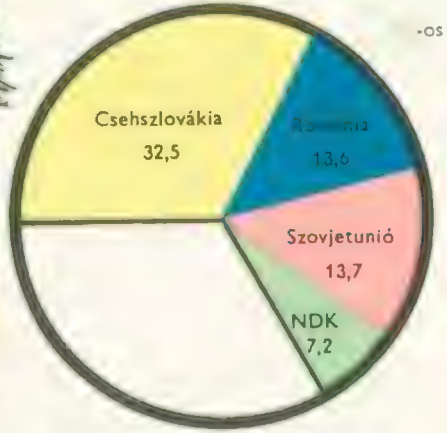

Külföldre utazó magyarok

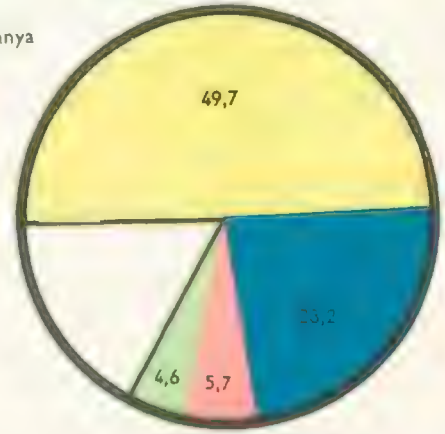

NEMZETKÖZI KULTURÁLIS KAPCSOLATAINK

A Szovjetunióban és a népi demokráciákban a felszabadulás óta
1500 magyar egyetemista végzett

Magyarország 16 országgal kulturális egyezményt kötött
és 44 kulturális szervezetnek tagja

TARTALOMJEGYZÉK:

MINDEN HATALOM A DOLGOZÓ NÉPÉ

A választójogosultak aránya 9
A förendiház tagjai 10
A képviselőház tagjainak összetétele, 1931 11
Az országgyűlési képviselők származás szerinti megoszlása 1958-ban 12
A tanácstagok foglalkozása 1958-ban 13
Az egyéni jövedelmek megoszlása a felszabadulás előtt és most 14
Földjuttatásban részesültek száma, 1945 15

MAGYARORSZÁG NÉPESSÉGE

A népesség száma 19
A népesség kormegoszlása, 1959. I. 1. 20
Nagyobb városaink népessége 21
Új szocialista városaink lakosságának száma 21

IPARI ORSZÁG LETTÜNK

A gyáripari termelés megoszlása társadalmi szektorok szerint 25
Az ipari termelés alakulása 26
Az iparban foglalkoztatottak száma 27
A termelés és a termelékenység alakulása az állami (gyár-) iparban 28
Tüzelőanyag-, bauxit-, villamosenergia- és acéltermelés 29
A vegyipar fejlődése 30
Egyes gépipari termékek termelése 31
Villamosgépek, híradástechnikai cikkek termelése 32
Műszerek termelése 32
Fontosabb fogyasztási iparcikkek termelése ..... 33—34
Fontosabb élelmiszerek termelése 35

BERUHÁZÁSOK — ÉPÍTKEZÉSEK

Beruházások 39
Építőipari munkások száma 40
Fontosabb építőanyagok termelése 41
Új ipari létesítmények, 1950—1959 42
Lakásépítkezés 43

A MEZŐGAZDASÁG EREDMÉNYEI

A szántóterület megoszlása társadalmi szektorok szerint 47
A mezőgazdasági termelés alakulása 48
Fontosabb növények termésátlaga 49
Bor- és almatermelés alakulása 50

Szarvasmarha-állomány 51
Sertésállomány 51
Egy tehénre jutó tejhozam 51
Műtrágya felhasználás 52
Öntözött terület 53
Egy traktorra jutó szántóterület 54
Villannyal ellátott községek az összes község százalékában 55

A KÖZLEKEDÉS FEJLŐDÉSE

A vasút áruszállítási teljesítménye 59
A vasút személyszállítási teljesítménye 60
A hajózás és a tehergépkocsi közlekedés áruszállítási teljesítménye 61
A távolsági autóbuszhálózat hossza 62
Távolsági autóbuszon szállított utasok száma 62
Bel- és külföldi légi-útvonalaink 63
Repülőgépen szállított utasok száma 63

MEGNŐTT A FOGLALKOZTATOTTSÁG, NAGYOBBAK A JÖVEDELMEK

A keresők számának alakulása 67
100 keresőre jutó eltartottak száma 67
A munkások és alkalmazottak száma 68
A foglalkoztatott nők aránya 69
A munkások és alkalmazottak reáljövedelmének alakulása 70
A parasztság reáljövedelmének alakulása 71
A kiskereskedelmi eladás alakulása 72
A kiskereskedelmi eladás összetétele 73
Fontosabb élelmiszerek egy lakosra jutó fogyasztása ..... 74—75
Fontosabb ruházati cikkek kiskereskedelmi forgalma ..... 76—77
Fontosabb tartós fogyasztási cikkek kiskereskedelmi forgalma 78
Fontosabb háztartási gépek kiskereskedelmi forgalma 79

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS FEJLŐDÉSE

Társadalombiztosításban részesülők a lakosság százalékában 83
Fontosabb társadalombiztosítási juttatások 83
Orvosok száma 84
Kórházi ágyak száma 85
Szakorvosi rendelőórák száma 86
TBC gondozás 87
Intézeti születések az összes születés százalékában 88
Csecsemő- és gyermekvédőnők száma 88
Csecsemőhalandóság 89

Gyermekhalandóság 89
Bölcsődék 90
Óvodák 91

A MŰVELŐDÉSI FORRADALOM EREDMÉNYEI

A népesség iskolai végzettsége 95
Általános iskolák 96
Középiskolák 97
Egyetemi és főiskolai hallgatók száma tanulmányi ágak szerint 98
Az egyetemi és főiskolai hallgatók nemek és származás szerinti megoszlása 99
Könyvkiadás 100
Napilapok és folyóiratok 100
Területi és szakszervezeti könyvtárak 101
Színházlátogatók száma 102
Mozilátogatók száma 103
Filmgyártás 104
Rádióelőfizetők száma 105
Televízió-előfizetők száma 105

ÉLÉNK A SPORTÉLET

Sportkörök száma 109
Sportköri tagok száma 109
Az olimpiai játékokon elért győzelmeink és helyezéseink 110
Világbajnokságokon és Európa-bajnokságokon elért helyezések, 1946—1958 111

NEMZETKÖZI KAPCSOLATAINK

Külkereskedelmi forgalom, a forgalom szempontjából jelentős országokkal, 1958 115
Idegenforgalmi kapcsolataink 116
Legnagyobb idegenforgalmi partnereink 1958-ban 116
Nemzetközi kulturális kapcsolataink 117

Kiadványszám: K-1061
Formátum: 250 × 233 mm Ívszám: 10 A/5 Példányszám: 10 100
Nyomdába adva: 1960. I. 8. Imprimálva: 1960. VI. 18. Megjelent: 1960. VII. 15
Ez a könyv 5601-54 és 5602-55 szabvány szerint készült
600193 Athenaeum Nyomda, Budapest (F. v. Soproni Béla)

Ára: 45,—Ft